

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH
BUDĚJOVICÍCH**

Zemědělská fakulta

Studijní program: Zemědělské inženýrství
Studijní obor: Provozně podnikatelský
Pracoviště: Ekonomická fakulta – katedra řízení

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Rozvoj malého a středního podnikání
v Jihočeském kraji**

Vedoucí diplomové práce

Ing. Dagmar Bednářová, CSs.

Autor

Monika Pytlová

2008

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Rozvoj malého a středního podnikání v Jihočeském kraji“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury.

V Českých Budějovicích 23. 4. 2008

Monika Pytlová

.....

Poděkování:

Děkuji vedoucí diplomové práce Ing. Dagmar Bednářové, CSc. za odborné vedení a konzultace, které mi pomohly k vypracování této diplomové práce. Současně děkuji paní Fefrlové z Hospodářské komory Jihočeského kraje a paní Trajerové z agentury Czechinvest za poskytnutí statistických dat a potřebných informací.

Obsah

1. ÚVOD.....	4
2. LITERÁRNÍ PŘEHLED	6
2.1. ZÁKLADNÍ POJMY V PODNIKÁNÍ.....	6
2.1.1. <i>Podnikání</i>	6
2.1.2. <i>Podnik</i>	7
2.1.3. <i>Podnikatel</i>	7
2.2. DEFINICE MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ.....	9
2.3. VÝZNAM MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ	10
2.3.1. <i>Význam MSP v EU</i>	11
2.3.2. <i>Ekonomický a sociální přínos MSP</i>	12
2.4. VÝHODY A NEVÝHODY MSP.....	12
2.4.1. <i>Výhody a přednosti MSP</i>	12
2.4.2. <i>Nevýhody MSP</i>	13
2.5. PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ MALÝCH A STŘEDNÝCH PODNIKŮ	14
2.5.1. <i>Nedostatky v podnikatelském prostředí</i>	15
2.6. DISKRIMINACE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ.....	16
2.7. ROZVOJ MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ	16
2.8. PODPORA MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ.....	18
2.8.1. <i>Negativa podpory MSP</i>	18
2.8.2. <i>Využití podpor v roce 2006</i>	19
2.8.3. <i>Cíle podpory</i>	20
2.8.4. <i>Národní programy podpory malého a středního podnikání 2007 - návrh postupu pro další období</i>	20
2.8.5. <i>Podpora malého a středního podnikání z úrovně EU</i>	21
2.9. KLASTRY	22
2.9.1. <i>Typy klastrů</i>	23
2.9.2. <i>Přínosy klastrů</i>	23
2.10. VIZE SEKTORU MALÉHO S STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ	24
2.11. SOUČASNÝ STAV MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE	25
2.11.1. <i>Vývoj počtu MSP v letech 1997 – 2006</i>	25
2.11.2. <i>Vývoj počtu zaměstnanců MSP</i>	26

2.11.3.	<i>Počet registrovaných jednotek typu podnik v České republice</i>	26
3.	METODIKA	27
3.1.	CÍL DIPLOMOVÉ PRÁCE	27
3.2.	POUŽITÉ METODY	29
3.3.	ZDROJE DAT	29
3.4.	STRUKTURA DIPLOMOVÉ PRÁCE.....	27
4.	CHARAKTERISTIKA JIHOČESKÉHO KRAJE	30
4.1.	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O KRAJI	30
4.2.	ADMINISTRATIVNÍ VYMEZENÍ KRAJE JAKO VYŠŠÍHO ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÉHO CELKU	33
4.3.	ADMINISTRATIVNÍ VYMEZENÍ KRAJE PRO POTŘEBY HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ POLITIKY	35
4.4.	VNĚJŠÍ VZTAHY A SPOLUPRÁCE KRAJE.....	36
4.5.	HOSPODÁŘSKÁ CHARAKTERISTIKA JIHOČESKÉHO KRAJE.....	36
4.5.1.	<i>Ekonomika a podnikání</i>	36
4.5.2.	<i>Průmysl</i>	38
4.5.3.	<i>Zemědělství</i>	38
4.5.4.	<i>Dopravní infrastruktura</i>	38
4.5.5.	<i>Cestovní ruch</i>	39
4.6.	SOUHRNNÁ SWOT ANALÝZA JIHOČESKÉHO KRAJE.....	39
4.6.1.	<i>Silné stránky</i>	39
4.6.2.	<i>Slabé stránky</i>	40
4.6.3.	<i>Příležitosti</i>	41
4.6.4.	<i>Ohrožení</i>	42
5.	PODPORA MSP – STRUKTURÁLNÍ FONDY EVROPSKÉ UNIE	43
5.1.	OPERAČNÍ PROGRAM PODNIKÁNÍ A INOVACE.....	47
5.1.1.	<i>Postup pro získání podpory z programu Podnikání a inovace</i>	52
6.	ANALÝZA PODMÍNEK PRO ROZVOJ MSP V JIHOČESKÉM KRAJI ...	54
6.1.	VYUŽITÍ PROGRAMU OPPI V JIHOČESKÉM KRAJI.....	54
6.2.	VYBRANÉ INSTITUCE PRO PODPORU PODNIKÁNÍ V JIHOČESKÉM KRAJI.....	56
6.2.1.	<i>Agentura CzechInvest</i>	56

6.2.2.	<i>Jihočeská hospodářská komora</i>	57
6.2.3.	<i>Regionální rozvojová agentura jižních Čech RERA, a. s.</i>	57
6.2.4.	<i>Jihočeská agentura pro podporu inovačního podnikání o.p.s.</i>	58
6.3.	VÝSLEDKY DOTAZOVÁNÍ	58
6.3.1.	<i>Shrnutí výsledků výzkumu</i>	66
7.	INOVAČNÍ INFRASTRUKTURA A INOVAČNÍ AKTIVITY JIHOČESKÉHO KRAJE	68
7.1.	INOVAČNÍ INFRASTRUKTURA JIHOČESKÉHO KRAJE	68
7.1.1.	<i>Infrastruktura fyzická</i>	68
7.1.2.	<i>Infrastruktura informační</i>	68
7.1.3.	<i>Infrastruktura služeb</i>	69
7.2.	INOVAČNÍ AKTIVITY JIHOČESKÉHO KRAJE	69
8.	PODPORA ROZVOJE A KOOPERACE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	70
8.1.	PODNIKATELSKÁ A INOVAČNÍ CENTRA	70
8.2.	VĚDECKOTECHNICKÉ PARKY	71
8.3.	PODNIKATELSKÉ INKUBÁTORY	71
8.4.	CENTRA PRO TRANSFER TECHNOLOGIÍ	72
8.5.	KLASTRY	72
8.6.	SÍTĚ BUSINESS ANGELS	75
9.	ZÁVĚR	77
10.	SUMMARY	79
11.	PŘEHLED POUŽITÝCH ZDROJŮ	80
12.	REJSTRÍK OBRÁZKŮ A TABULEK	83
13.	SEZNAM ZKRATEK	85
14.	SEZNAM PŘÍLOH	86

1. Úvod

Mezi malé a střední podnikání se zahrnují podniky, které mají méně než 250 zaměstnanců. Hrají velmi důležitou roli v ekonomice České republiky, protože podíl MSP ve všech odvětvích na celkovém počtu podniků překračuje 99 %. Velkou částí se podílí na celkových výkonech národního hospodářství i na tvorbě HDP, což vede k rozvoji naší ekonomiky.

Sektor malých a středních podniků tvoří zdravé podnikatelské prostředí, napomáhá k rychlejšímu rozvoji jednotlivých regionů, dokáže zaměstnávat velké množství pracovních sil, stabilizuje ekonomický systém, dalším plusem je zvyšující se dynamika trhu. To vede k tomu, že v současnosti přibývá malých a středních podnikatelů, což také dokazuje počet vydaných živnostenských oprávnění v minulých letech. Podnikatelé se v průběhu provozování své podnikatelské činnosti setkávají také s různými potížemi jako je komplikovaná legislativa, nadměrné administrativní zatížení, neprůhledný daňový systém, vysoká provozní nákladovost nebo obtížný přístup k finančním zdrojům.

Většina malých a středních podniků působí v oblasti služeb a obchodu. Převážně malé podniky mají problém uplatnit se v takových odvětvích, která jsou náročná na kapitál nebo mají složitější technologické postupy. Významnější je pak postavení malých a středních podniků ve zpracovatelském průmyslu, jelikož pro velké průmyslové podniky se stávají hlavními dodavateli a tím se pak podílejí i na celkové produkci. Naopak nejmenší zastoupení je v oblasti peněžnictví.

Aby se malé a střední podnikání rozvíjelo, mohou podnikatelské subjekty využít možnosti čerpání finanční podpory jak z úrovně státu, tak z prostředků Evropské unie. Proto aby byl podnik úspěšný a dobře fungoval, nezáleží jen na poskytnutých prostředcích z národních a evropských fondů, ale také na dobrém podnikatelském prostředí státu. Podpora, kterou mají podnikatelé v současnosti k dispozici, může být poskytnuta např. na projekty zaměřené na investice, zvyšování odbornosti dospělých, projekty výzkumu a vývoje, vytváření nových pracovních míst, zavedení systému zvyšující kvalitu produkce a řízení podniku atd. Podporu lze získat ve formě dotace, záruky za bankovní úvěry, finančního příspěvku, návratné finanční výpomoci či třeba úvěru se sníženou úrokovou mírou. Díky finančním podporám podnik dokáže např.

zvýšit svoji konkurenceschopnost, udržet firmu v provozu, zaměřit se na inovace v podnikání, vytvořit si podmínky pro přístup na další trhy apod.

Současným trendem mezi podnikatelskými subjekty je vzájemná kooperace, která také napomáhá k jejich rozvoji a dělá podnik více konkurenceschopným. Právě díky tomu, že firmy mezi sebou spolupracují, dokáží získat lepší postavení na trhu, což je jeden z hlavních cílů dnešních podnikatelů. Existuje řada možností, jak mohou MSP spolupracovat. Jde například o spolupráci s podnikatelskými a inovačními centry, které dokáží pomoci nejen začínajícím firmám, ale i s tvorbou inovačních procesů u stávajících podniků. Dále vědeckotechnické parky poskytnou firmám, které provozují svou podnikatelskou činnost delší dobu, potřebné prostory a služby. Dále podnikatelské inkubátory neposkytují přímo finanční prostředky, ale napomáhají podnikatelům s dobrými nápady tím, že jim vytvoří určité zázemí pro jejich začínající podnikání. Centra pro transfer technologií pomohou zase přenosem nových nebo nevyužitých technologií do firem. Významnou formou kooperace jsou klastry, kde dochází k propojení více společností, institucí a organizací a jejich spolupráce pak vede ke zvýšení konkurenceschopnosti. Méně rozšířeny v České republice jsou zatím sítě business angels. Zde figurují investoři, kteří poskytnou podnikům v počáteční fázi podnikání potřebný kapitál a to v případě, že mají zajímavý podnikatelský nápad a dále jim pak pomohou s financováním jejich nápadů. Podnik tak lépe získá konkurenční výhodu a snadněji zavede svůj výrobek či službu na trh.

Klíčovou rolí pro rozvoj sektoru malého a středního podnikání hraje samozřejmě také dostupnost přesných a aktuálních informací podnikatelům a to jak ze strany státu, tak i od jednotlivých institucí a organizací, které se podporou malého a středního podnikání zabývají.

2. Literární přehled

2.1. Základní pojmy v podnikání

2.1.1. Podnikání

Podle DUDY a kol. (2002) je podnikání soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem, vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost za účelem dosažení zisku. Pro označení podnikání je nutné, aby byly naplněny všechny uvedené znaky současně. Podnikání tedy není příležitostně vykonávaná činnost. Za podnikání se rovněž nepovažuje výdělečná činnost občana, jestliže o způsobu a rozsahu jeho práce, o době a místě výkonu této práce, rozhoduje jiná osoba. V těchto případech chybí znak podnikání vlastním jménem a na vlastní odpovědnost.

Dále DUDA a kol. (2002) uvádí čtyři pojetí podnikání:

Ekonomické pojetí – podnikání je zapojení ekonomických zdrojů a jiných aktivit tak, aby se zvýšila jejich původní hodnota. Je to dynamický proces vytváření přidané hodnoty.

Psychologické pojetí – podnikání je činnost motivovaná potřebou něco získat, něco dosáhnout, vyzkoušet si něco, něco splnit. Podnikání v tomto pohledu je prostředek k dosažení seberealizace, zbavení se závislosti, postavení se na vlastní nohy apod.

Sociologické pojetí – podnikání je vytvářením blahobytu pro všechny zainteresované, hledáním cesty k dokonalejšímu využití zdrojů, vytvářením pracovních míst a příležitostí.

Právnícké pojetí – podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.

Ať tak či onak, k obecným rysům všech pojetí „**podnikání**“ patří:

- cílevědomá činnost;
- iniciativní a kreativní přístupy;

- organizování a řízení transformačních procesů;
- praktický přínos, užitek, přidaná hodnota;
- převzetí a zakalkulování rizika neúspěchu;
- opakováním, cyklický proces.

V této souvislosti je třeba uvést i pojem „**neoprávněné podnikání**“, který je právně vymezen:

Osoba, která uskutečňuje činnost, k níž se podle zvláštních právních předpisů vyžaduje ohlášení nebo povolení, bez takového ohlášení nebo povolení, a osoby, které takovou činnost uskutečňují jménem jiné osoby anebo na její účet, odpovídají za škodu tím způsobenou, tím není dotčena jejich odpovědnost podle zvláštních právních předpisů (VEBER, SRPOVÁ a kol., 2005).

2.1.2. Podnik

Podle DUDY a kol. (2002) se podnikem rozumí určitý celek podnikatelské činnosti provozované v rámci jednoho podnikatelského subjektu. Tvoří jej věcné prostředky, ale i osobní složka podnikatelské činnosti a právo s daným podnikáním spjaté.

Podle MLČOCHA (1998) lze podnik charakterizovat jako "soubor hmotných jakož i nehmotných složek podnikání". Podnik tvoří věci, majetková práva, nehmotná práva (obchodní jméno, pověst a postavení na trhu, know-how apod.) a osobní složky (struktura a kvalifikace zaměstnanců), které patří podnikateli a slouží k provozování jeho podnikatelské činnosti.

2.1.3. Podnikatel

Podle BARROWA (1996) je podnikatel člověk, který objeví příležitost a soustředí potřebné peníze a ostatní prostředky, potřebné k využití této příležitosti. Převzme na sebe část nebo všechna rizika spojená s realizací plánů, aby využil této příležitosti.

Podnikatel je:

- osoba zapsaná v obchodním rejstříku;
- osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění;

- osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění, podle zvláštních předpisů;
- fyzická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsaná do evidence podle zvláštních předpisů.

Fyzická osoba

Fyzickou osobou je člověk (občan). Způsobilost občana mít práva a povinnosti vzniká narozením. Od tohoto okamžiku může fyzická osoba např. dědit, být obdarována, být subjektem práv i kupní smlouvy. Způsobilost občana vlastními právními úkony nabývat práv a brát na sebe povinnosti (způsobilost k právním úkonům) vzniká v plném rozsahu zletilostí, tj. dovršením osmnáctého roku. Od tohoto okamžiku může tedy občan sám svým jednáním způsobovat vznik práv a povinností, např. uzavíráním smluv (DUDA a kol., 2002).

Právnícká osoba

Právníckými osobami jsou:

- sdružení fyzických nebo právníckých osob (jsou to zejména obchodní společnosti, družstva, společné podniky, občanská sdružení, církve, politické strany a politická hnutí, zájmová sdružení);
- účelová sdružení majetku (nadace, státní fondy);
- jednotky územní správy (obce);
- jiné subjekty, u kterých to stanoví zákon (státní podniky, banky, pojišťovny, spořitelny, rozpočtové a příspěvkové organizace).

Právnícké osoby vznikají účinností zápisu do obchodního rejstříku nebo jiného zákonem určeného rejstříku, pokud není zvláštním zákonem stanoven jejich vznik jinak (DUDA a kol., 2002).

2.2. Definice malého a středního podnikání

V případě definování malého a středního podniku není situace jednoznačná.

Podle VEBERA, SRPOVÉ a kol (2005) Komise EU používá tyto kvantitativní kritéria klasifikace podnikatelů a podniků:

- počet zaměstnanců;
- roční tržby, resp. příjmy (podle toho, zda subjekt vede podvojný či jednoduchý účetnictví);
- hodnota aktiv resp. majetku (v závislosti na užití účetní soustavy);
- nezávislost.

Třídění podniků:

SOUČKOVÁ (2005) uvádí:

a) mikrofirma

do 10 zaměstnanců, obrat nebo celková bilance do 2 mil. EUR (dříve nebylo definováno);

b) malá firma

do 50 zaměstnanců, obrat nebo celková bilance do 10 mil. EUR (dříve obrat do 7 mil. EUR a celková bilance do 5 mil. EUR);

c) střední firma

do 250 zaměstnanců, obrat do 50 mil. EUR nebo celková bilance do 43 mil. EUR (dříve obrat 40 mil. EUR, bilance o 27 mil. EUR).

Vedle kvantitativních charakteristik vymezující pojem malého a středního podnikání existuje samozřejmě i kvalitativní rovina; k základním kvalitativním kritériím pro vymezení firmy patří např.:

- role vlastníka ve firmě

u malých firem je typické, že vlastník sehrává trojroli v podobě uplatňování vlastnických práv, celkového řízení firmy a profesního vedení firmy. U středních firem se tyto role začínají vydělovat, zejména, jde-li o roli profesního vedení firmy a ve velkých firmách jsou tyto role zcela odděleny;

- substituce produktivních faktorů v podniku

u malých firem převládá pracovní sociální substituce, u středních začíná působit kritérium efektivnosti technologicko-kapitálové substituce, která je u velkých firem rozhodující;

- finanční optimalizace

pro malou firmu si realita vynucuje věnovat hlavní pozornost peněžním tokům, u středních firem do hry vstupuje vhodnost finanční struktury, u velkých firem je nosnou silou optimalizace kapitálové struktury aktiv, pasiv a jejich vzájemných vztahů.

Přes výše uvedené velmi složité definice, převzaté z legislativy EU, které bude třeba v mnohých individuálních případech detailně posoudit a event. zpřesnit z hlediska lepší srozumitelnosti. Je patrné, že cílem nové definice MSP je rozšířit počet podnikatelů, kteří budou moci využívat výhodnějších podmínek Unie, nastavených pro malé a střední podniky (zejména po stránce výhodnějších pravidel pro veřejnou podporu) a snížit administrativní zábrany tam, kde podnikatel splňoval limitovaný počet pracovníků (tj. pod 250 zaměstnanců), avšak svými ekonomickými výsledky přesahoval stanovené mezní hranice svých aktiv dle rozvahy, resp. ročního obrátu. (www.khkluberec.cz)

2.3. Význam malého a středního podnikání

Malé a střední podniky tvoří významný segment národního hospodářství a zahrnují v souladu s definicí OECD subjekty s počtem pracovníků do 250 osob. Malé a střední podniky vytvářejí zdravé podnikatelské prostředí, zvyšují dynamiku trhu, mají schopnost absorbovat podstatnou část pracovních sil uvolňovaných z velkých podniků,

mohou napomáhat rychlejšímu rozvoji regionů a jsou stabilizujícím prvkem ekonomického systému.

Podstatný význam malého a středního podnikání je v zaplňování tržních mezer a v absorpci volných pracovních sil. Přístup obyvatelstva k podnikání může charakterizovat např. počet vydaných živnostenských oprávnění. Od roku 1993 došlo k nárůstu počtu podnikatelských subjektů a to jak právnických, tak fyzických osob, na více než dvojnásobek. Z celkového počtu podnikatelských subjektů zhruba 40 % vykazuje soustavnou činnost provozovanou za účelem dosažení zisku.

Velký počet malých podniků působí v oblasti služeb. Malé podniky se obecně obtížně prosazují v těch odvětvích, která jsou více kapitálově náročná, nebo tam, kde jsou vyšší nároky na technologický proces. Významné je postavení malých a středních podniků ve zpracovatelském průmyslu, neboť představují subdodavatelskou základnu pro velké průmyslové podniky a výrazně se podílejí i na finální produkci, náročnější na pracovní sílu.

Hospodářská situace jednotlivých regionů je určena jejich geografickou polohou a historickým vývojem, ale významnou úlohu hraje také rozvoj podnikání v průmyslu i v zemědělství. Transformace české ekonomiky na tržní hospodářství prohloubila historickou a geografickou diferenciaci regionů. Naprostá většina malých a středních podniků je lokalizována ve větších centrech, což je dáno především dopravní dostupností a blízkostí cílových trhů a zdrojových kapacit. (www.firmaroku.cz)

2.3.1. Význam MSP v EU

VODÁČEK, VODÁČKOVÁ (2004) uvádějí: Význam MSP v EU dokládají stovky písemných dokumentů, které EU k problematice MSP vydává. Pro MSP má klíčový význam tzv. Evropská charta pro malé podniky („European Charter for Small Enterprises“). Byla přijata členskými státy EU ve dnech 19. – 20. června 2000 v Santa Maria da Feira. Zahrnuje podporu MSP v deseti hlavních oblastech podmiňujících jejich rozvoj.

Charta deklaruje, že MSP jsou pro EU páteří evropské ekonomiky a hlavním základem její konkurenční schopnosti vůči ostatnímu světu, zejména pak mohutné ekonomice USA. Uvádí též, že EU považuje MSP za klíč k řešení citlivého sociálního problému zaměstnanosti, dále pak základnu pro účinnou inovační politiku nižších řádů,

rozvoj podnikavosti a vytváření evropské ekonomiky založené na znalostech. Jednotlivé členské státy EU každý rok předkládají zprávu o plnění Evropské charty, popř. doplňků, které jsou od r. 2000 postupně přijímány.

2.3.2. Ekonomický a sociální přínos MSP

Podle BEDNÁŘOVÉ (2003) je charakterizován schopnostmi:

- zmírňovat negativní důsledky strukturálních změn;
- působit jako subdodavatelé velkých podniků;
- vytvářet pracovní příležitosti za nízkých kapitálových nákladů;
- vytvářet podmínky pro vývoj a zavádění nových technologií;
- rychleji se adaptovat na požadavky a výkyvy trhu;
- vyplňovat okrajové oblasti trhu, které nejsou pro větší podniky zajímavé;
- decentralizovat podnikatelské aktivity a napomáhat rychlejšímu rozvoji regionů, menších měst a obcí.

2.4. Výhody a nevýhody MSP

MALACH (2005) uvádí: Malé a střední podniky disponují na domácím trhu i na zahraničních trzích řadou výhod oproti velkým podnikům. Na druhou stranu, z některých hledisek je jejich postavení nevýhodné.

2.4.1. Výhody a přednosti MSP

MSP rychleji reagují na změny poptávky než velké podniky, jsou flexibilnější, vytvářejí konkurenční prostředí a mají vyšší zaměstnanost. Většinou však nemají dostatek vlastních zdrojů pro vědeckotechnický vývoj. Pokud spolu malé a střední podniky spolupracují, mohou si zajistit společné zásobování i jiné služby, které jsou následně levnější.

MSP mají jednoduchou organizační strukturu. Mají tzv. „rodinné prostředí“, kde není anonymita. Dochází zde k přímému kontaktu pracovníků s nadřízenými, což vede

k lepší spolupráci a vyššímu osobnímu nasazení. Podniky se specializují ve své výrobě spíše na zakázkovou a kusovou výrobu v určitých částí trhu.

MSP jsou prvkem ekonomického systému. Podílí se na HDP a to velkou částí. Pro jejich rozvoj jsou rozhodující podmínky, za kterých mohou rozvíjet hospodářskou činnost. Jsou závislé na ekonomickém prostředí, které je pro ně důležité, pokud vstupují na trh.

2.4.2. Nevýhody MSP

Malé a střední podniky mají oproti velkým podnikům určité množství nevýhod. Velká nevýhoda je v oblasti financování, kde mají horší dostupnost k finančním zdrojům a to především u individuálních podnikatelů. Hlavním zdrojem financování je samofinancování. Další formy financování jsou např. bankovní úvěr a dodavatelský úvěr tzv. cizí kapitál. Další nevýhodou v této oblasti může být to, že malé a střední podniky nemají obvykle vysoký stav majetku jak hmotného tak nehmotného.

Nevýhody jsou také ve výrobní oblasti, kdy malé a střední podniky se mohou potýkat s tím, že dostatečně nevyužívají kapacity strojů a další techniky, nemají dostatek prostředků pro vývoj nových výrobků a mají většinou nižší stupeň technologického rozvoje apod. V těchto podnicích je větší podíl výroby, kde je zapotřebí manuální práce, což vede k tomu, že je důležitý lidský faktor.

Spousta nevýhod se nachází i v oblasti odbytu. Je nutno proto udržovat osobní kontakty se zákazníky. Malé podniky nemají dostatek finančních prostředků na reklamu. Při stanovení ceny u malé a střední podniky musí ohlížet na ceny velkých podniků.

Pracovní podmínky jsou méně příznivé, zejména pokud jde o sociální zabezpečení, příplatky na dovolenou, stravování, apod. Často se dělají přesčasy z důvodu velkých a zajímavých zakázek. Popis jednotlivých funkcí a plnění úkolů není často přesně stanoven.

V oblasti řízení podniku je velmi často vlastník podniku i ředitelem firmy. Často dochází k tomu, že tito pracovníci nemají dostatečné ekonomické znalosti a přehled o vedení podniku. V jeho práci převažuje improvizace a intuice. Při plánování často dochází k přetížení vedoucích pracovníků (LEDNICKÝ, VANĚK, 2004).

2.5. Podnikatelské prostředí malých a středních podniků

Malí a střední podnikatelé jsou vysoce citliví na kvalitu podnikatelského prostředí. Podnikatelské prostředí je tvořeno širokou škálou podmínek pro podnikání v oblasti legislativy, v oblasti institucionální infrastruktury a v oblasti fungování trhů. Na vytváření podnikatelského prostředí se podílejí zejména státní orgány reprezentované zákonodárnými sbory a ministerstvy a jim postavenými orgány státní správy, státem zřízené nebo státem podporované instituce a agentury, soudy, orgány veřejné samosprávy, vzdělávací zařízení všech typů, výzkumná a vývojová pracoviště, subjekty působící v oblasti peněžnictví, banky, pojišťovny, instituce kapitálového trhu, leasingové společnosti, podnikatelská samospráva (komory, svazy, asociace, spolky a další) a poradenské, zprostředkovatelské a obdobné organizace, ale také tržní subjekty - reální a potenciální konkurenti a reální a potenciální kooperační partneři.

Podnikatelské prostředí České republiky, ve kterém působí malí a střední podnikatelé po vstupu České republiky do Evropské unie, se vyznačuje těmito hlavními rysy:

1. relativně vysokou mírou otevřenosti ekonomiky, která se prohloubila vstupem do Evropské unie;
2. harmonizací většiny národních předpisů s legislativou Evropské unie;
3. klesající mírou daně z příjmu, při zachování relativně vysokého zdanění práce (odvody na zdravotní a sociální pojištění) a celkové složitosti daňového systému a jeho relativně vysoké administrativní náročnosti, zejména pro drobné podnikatele;
4. vysokou mírou ochrany zaměstnanců při ukončování pracovního poměru omezující pružnou reakci na vývoj trhu;
5. omezeným kapitálovým trhem a chybějícím kapitálovým trhem pro společnosti mimo hlavní trh;
6. konsolidovaným bankovním sektorem a leasingovým trhem s rostoucí nabídkou produktů pro malé a střední podnikatele;
7. chybějícími nástroji pro financování vysoce inovativních projektů menších podnikatelů s kratší historií a dosud minimálním významem investic business angels;

8. zlepšujícími se možnostmi vymahatelnosti práva a rostoucím rozsahem informací o úvěrové historii dlužníků, avšak se zatím přetrvávající poměrně dlouhou dobou potřebnou k vymáhání pohledávek;
9. strukturou nabídky pracovní síly, která z hlediska její kvalifikace a lokalizace postupně reaguje na potřeby trhu a řešení dílčích deficitů;
10. již poměrně vyspělým a propracovaným systémem institucí a nástrojů pro poskytování přímých a nepřímých podpor pro malé a střední podnikatele s vysokým podílem veřejných prostředků využívaných pro nepřímé formy podpory, převažujícím podílem dotací jako nástroje přímé podpory a poměrně administrativně náročnými procedurami pro získání a vyplácení většiny typů podpor;
11. vytvořením a rozvojem nezbytných struktur pro čerpání prostředků z evropských fondů a rostoucí zkušeností v této oblasti;
12. přílivem zahraničních investic generujících poptávku po subdodavatelích zvyšujících kupní sílu v regionech jejich realizace a vytvářejících rostoucí trhy pro terciální obory činnosti zejména obchod a služby;
13. zlepšující se nabídkou průmyslových zón na zelené louce a dalších vhodných podnikatelských nemovitostí a nedostatečným využitím již dříve vzniklých, nyní však nevyužívaných a zanedbaných produktivních ploch;
14. nedostatečnou infrastrukturou k usnadnění přenosů výsledků výzkumu vývoje do komerčního využití. (www.businessinfo.cz)

2.5.1. Nedostatky v podnikatelském prostředí

Podniky samy vidí nedostatky v podnikatelském prostředí, které je hodnoceno jako jedno z nejhorších v Evropské unii. Nejde jen o výši a nepřehlednost daní a výše odvodů spojených s pracovní silou, která podnikatele trápí, ale i nejasné právo a dlouhé řešení sporů u soudů a komplikovaný vznik nového podniku zásadně snižuje konkurenceschopnost českých podnikatelů (NEZVAL, 2004).

2.6. Diskriminace malých a středních podniků

Malé a střední podniky v České republice jsou nejvíce diskriminovány tím, že velké podniky jsou výrazně zvýhodňovány. Jsou favorizovány, jak ze strany státu, tak i bankovních institucí. Mezi velkými společnostmi existuje skupina privilegovaných, čítající především zahraniční investory, kteří jsou především díky své velikosti schopni kvalifikovat se do programu investičních pobídek, které nabývají následujících forem: dotace na vytváření pracovních příležitostí, dotace na školení a rekvalifikaci, poskytnutí průmyslového pozemku za nízké ceny nebo podpora zainvestování sítí a sleva na dani z příjmu právnických osob po dobu 10 resp. 5 let. Všechny tyto pobídky jsou nedostupné malým a středním podnikům a znevýhodňují je v soutěži s velkými podniky. Argument, že přítomnost velkého podniku vytváří vhodné podmínky pro malé a střední podniky je slabý, protože pomocí vyšších vyplácených mezd (také v důsledku investičních pobídek) odčerpávají takto subvencované podniky nejkvalitnější pracovní síly z trhu práce, resp. do zaměstnání k velkým podnikům nastupují lidé, kteří by za jiných okolností podnikali a vytvářeli nová pracovní místa. (www.libinst.cz)

2.7. Rozvoj malého a středního podnikání

Podle LEDNICKÉHO, VAŇKA (2004) je podpora rozvoje malého a středního podnikání, zvýšení jejich konkurenceschopnosti a upevnění jejich pozice na trhu, významná hlavně z hlediska vstupu České republiky do Evropské unie.

V této oblasti je potřebné sledovat tři základní priority:

1. upevnění postavení malých a středních podniků a stimulaci jejich růstu;
2. zvýšení konkurenceschopnosti MSP;
3. urychlení internacionalizace a průnik na nové trhy.

Podle VODÁČKA, VODÁČKOVÉ (2004) se v ekonomickém seskupení EU malým a středním podnikům přikládá významná sociálně-ekonomická i politická úloha. Je to jak z důvodu jejich velkého počtu, tak i role při zajišťování nezbytné zaměstnanosti, sociální stability a dynamiky inovačního rozvoje. Proto je rozvoji MSP věnována stálá pozornost exekutivy EU i její ekonomická a organizačně-legislativní podpora.

Jestliže se 90. léta minulého století vyznačovala do značné míry důrazem na kvantitativní aspekty rozvoje malého a středního podnikání, je zejména období po vstupu České republiky do Evropské unie spojeno s rostoucí potřebou posilování kvality sektoru malých a středních podnikatelů. Tato kvalita je vyjádřena v jejich schopnosti obstát v konkurenci na lokálním, národním i mezinárodním trhu, nikoliv pouze v důsledku levné pracovní síly a práce ve mzdě, ale i v důsledku rostoucí efektivnosti podnikatelské činnosti, schopnosti poznat a flexibilně reagovat na podnikatelské příležitosti.

Druhá polovina tohoto desetiletí a nepochybně i další léta budou obdobím, ve kterém bude nutné podpořit a urychlit ty změny v sektoru malých a středních podnikatelů, které jsou potřebné k zachování a zvýšení jeho konkurenceschopnosti.

Cílem rozvoje MSP je podpořit nové aktivity a stabilizovat stávající malé a střední podniky, zaměřené na vlastní výrobní činnost nebo na podnikatelské služby, umožňující obstát v soutěži s konkurencí v dané oblasti. Přednostně by se měly podporovat projekty podnikatelů v méně rozvinutých a strukturálně postižených regionech. V případě průmyslových a podnikatelských služeb bude pomoc poskytována malým a středním podnikům při posilování jejich konkurenceschopnosti a vytvářením řetězců výroba - obchod - služby, generující vyšší tvorbu přidané hodnoty:

- zvýšením zaměstnanosti v malých a středních podnicích;
- zvýšením výkonnosti malých a středních podniků a jejich podílu na tvorbě hrubého domácího produktu;
- rozvojem subdodavatelů v sektoru malých a středních podniků pro velké výrobce;
- zvýšením využití výsledků výzkumu a vývoje, patentů a know-how v podnicích;
- zlepšením dostupnosti informací pro přijímání podnikatelských rozhodnutí v podnicích;
- zvýšením kvality poskytovaných průmyslových služeb.

Pro dosažení vytyčených cílů, které mají zajistit konkurenceschopnost MSP, je základním předpokladem vytvoření podmínek pro jejich stabilitu a další rozvoj, zejména s ohledem na snižování výrobních nákladů cestou inovací, která současně zajistí i zvyšování jakosti produkce a zajistí plnění ekologických norem a požadavků a jejich soulad se zeměmi EU.

Základním předpokladem stabilizace podniků a rozvoje jejich podnikatelských aktivit je zajištění disponibilních finančních prostředků, dále pak optimalizace nákladů jak v oblasti vlastní výroby, tak i v oblasti průmyslových služeb vztahujících se např. k marketingu, zásobování, přepravním službám, odbytu, subdodavatelským vztahům a některým dalším. (www.strukturalni-fondy.cz)

2.8. Podpora malého a středního podnikání

Čeští podnikatelé se zapojují do spolupráce s EU po podpisu Evropské dohody ČR s ES. Poté začalo fungovat několik programů, které podporovaly změny našich institucí a firem. EU vyhlásila programy státní podpory a nato vznikla odborná centra, která pomáhají podnikatelům v nejtěžších počátečních situacích a napomáhají jim v začátcích podnikání (např. daňové poradenství, účetnictví, finanční oblast atd.) Převážná část podpor je určena právě MS firmám.

Cílem podpor u podnikatelů je vytvořit podmínky pro přístup na další trhy, udržení firmy v provozu, následné rozvíjení se apod. Česká vláda vyhláší také programy, které mohou využít firmy neprosperující, podpory neslouží pouze pro rozvoj, ale také na záchranu podniku.

LEDNICKÝ, VANĚK (2004) uvádějí: Podpora rozvoje malého a středního podnikání, zvýšení jejich konkurenceschopnosti a upevnění jejich pozice na trhu je významná hlavně z hlediska vstupu České republiky do Evropské unie.

V této oblasti je potřebné sledovat tři základní priority:

1. Upevnění postavení malých a středních podniků a stimulaci jejich růstu.
2. Zvýšení konkurenceschopnosti MSP.
3. Urychlení internacionalizace a průnik na nové trhy.

2.8.1. Negativa podpory MSP

Malým a středním podnikatelům chybí podpory v podobě investičních pobídek, kterých mohou využít pouze významní investoři (dotace na nově vytvořená pracovní místa, snížení daňových odvodů apod.). Počet programů podporujících začínající podnikatele je malý, doba podpory krátká a absolutní částky individuálních podpor

nízké. Podpory jsou většinou návratného charakteru, přičemž povinnost jejich brzkého splácení podvazuje další rozvoj podnikání.

Malé a střední podniky mají ztížený přístup nejen k obecné podpoře podnikání, ale především je pro ně nedostupná podpora směřovaná do inovací a inovačního podnikání. Z hlediska srovnání s vyspělými státy v západní Evropě se Česká republika nejvýrazněji odlišuje ani ne tak v samotné intenzitě výzkumu a vývoje, ale především v nedostatečném propojení výzkumu a vývoje s podnikáním a komerčním využitím nových poznatků. Zdaleka nejhorší postavení mají z tohoto hlediska právě malé a střední podnikatelé, kteří se vesměs ke státním nebo evropským podporám na projekty aplikovaného výzkumu nedostanou. (www.strukturalni-fondy.cz)

2.8.2. Využití podpor v roce 2006

V roce 2006 bylo vyčerpáno na podporu malých a středních podnikatelů 10,4 mld. Kč pro téměř 9 tis. podnikatelských subjektů. Realizace podpořených projektů je přínosem pro národní hospodářství a pro snižování nezaměstnanosti na území České republiky. Celková výše podpory ze státního rozpočtu (5 857 mil. Kč) se proti roku 2004 zvýšila o 37,6%. K podpoře podnikatelů v roce 2006 významně přispělo i 3 366 mil. Kč z prostředků strukturálních fondů EU, 242 mil. Kč z programu Phare (tj. 3 608 mil. Kč ze zdrojů EU) a 935 mil. Kč z prostředků finančního trhu.

Určitá část podpor (32,1%) má návratnou formu, tzn., že nejde o přímé dotace, ale o úvěry se zvýhodněnou úrokovou sazbou. K zajištění dostupnosti podpor a informovanosti podnikatelů jsou Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem pro místní rozvoj a institucemi, které realizují podporu podnikání, vydávány publikace o podpoře podnikání, jsou zveřejňovány informace na internetových stránkách a pracovníci těchto institucí se účastní odborných seminářů pro malé a střední podnikatele. Do informační kampaně jsou zapojeny rovněž podnikatelské svazy a sdružení, asociace a Hospodářská komora ČR (www.mpo.cz)

2.8.3. Cíle podpory

Efektivnost podpory měřená ekonomickými veličinami ukazuje, že každá vynaložená koruna podpory přináší realizaci několikanásobné hodnoty podnikatelského projektu a po jeho realizaci výrazné přírůstky účetní přidané hodnoty. Kromě nově vytvářených pracovních míst je reálný předpoklad zvýšení odvodu daní, zvýšení poptávky po službách a výrobcích a tím i zvýšení ekonomického a společenského rozvoje oblastí. Cílem poskytovaných podpor je i posílení úlohy MSP jako zdroje nových pracovních míst přispívajících ke snižování rozdílů v ekonomickém rozvoji regionů a podílejících se rozhodujícím způsobem na zabezpečení potřeb lokálních trhů zejména v oblasti služeb, vzdělávání, zdravotnictví, stavebnictví a maloobchodu (www.mpo.cz).

2.8.4. Národní programy podpory malého a středního podnikání 2007 - návrh postupu pro další období

Průběh realizace Národních programů v roce 2007:

Národní programy podpory malého a středního podnikání na rok 2007 TRH, CERTIFIKACE, DESIGN, ALIANCE a VÝVOJ byly schváleny usnesením vlády ze dne 12. prosince 2006 č. 1425. Tyto programy reagují na aktuální potřeby rozvoje malých a středních podniků v České republice a v roce 2007 budou společně s programy Operačního programu Podnikání a inovace podporovat projekty malých a středních podniků.

Program TRH

- usnadňuje na území hlavního města Prahy přístup k externímu financování pro projekty začínajících podnikatelů,

forma podpory: a) bezúročný úvěr,

b) zvýhodněná záruky s finančním příspěvkem,

c) zvýhodněná záruka.

Program CERTIFIKACE

- určen na podporu MSP při získávání certifikace ISO a zapojování do programu EMAS,

- forma podpory:** a) příspěvek na poradenské služby spojené se získáním certifikátu,
b) záruka za návrh do výběrového řízení.

Program DESIGN

- určen na podporu začleňování designu do podnikatelské strategie MSP,

forma podpory: dotace na výrobní design, interiérový design, grafický design, propagace designu.

Program ALLIANCE

- zaměřen na podporu mezinárodních marketingových aktivit aliancí MSP, tj. seskupení min. 3 MSP,

forma podpory: dotace na marketingové informace, tvorbu marketingových propagačních materiálů, cizojazyčných internetových stránek, účast na výstavách a veletrzích v zahraničí.

Program VÝVOJ

- zaměřen na podporu účasti MSP na přípravě projektů 7. rámcového programu EU pro výzkum, technický rozvoj a demonstrace,

forma podpory: dotace na zpracování studií proveditelnosti pro průmyslový výzkum, poradenské služby externích poradců, mzdové a režijní náklady. (www.mpo.cz)

2.8.5. Podpora malého a středního podnikání z úrovně EU

VEBER, SRPOVÁ (2005) uvádějí: Cíle strukturální a regionální politiky EU v současnosti lze spatřovat v následujících směrech:

- rozvoj regionů, jejichž úroveň zaostává – programy podpory jsou směřovány do regionů v rámci nomenklatury NUTS II, jejichž HDP na obyvatele, měřený paritou kupní síly a vypočtený na základě údajů za Společenství za poslední tři léta, je menší než 75 % průměru Společenství;
- podpora hospodářské a společenské přeměny oblastí – předmětem jsou regiony, ve kterých dochází ke strukturálním přeměnám v průmyslu, službách, upadající venkovské oblasti apod.;

- podpora přizpůsobování a modernizace politiky a systémů vzdělání, školení a zaměstnanosti – tento cíl podpory není vázán na podporu zaostalých regionů, ale je určen pro podporu opatření týkajících se lidských zdrojů. Záměrem je napomáhat, adaptovat a modernizovat systém zaměstnanosti, vzdělání, odborného výcviku a vzdělávacích programů.

V současnosti pro účely realizace strukturální politiky EU jsou určeny čtyři strukturální fondy:

- Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF);
- Evropský sociální fond (ESF);
- Evropský zemědělský usměrňovací a záruční fond (EAGGF);
- Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG).

Vedle strukturálních fondů existuje ještě Kohezní fond (Fond soudržnosti), poskytuje prostředky pro členské země, které nedosahují 90 % průměrné úrovně HDP na obyvatele EU a které usilují o splnění maastrichtských kritérií vstupu do Hospodářské a měnové unie. Kohezní fond je určen na podporu financování studií a vlastních investic zaměřených do infrastruktury či ekologických projektů, které by jinak musely být financovány ze státních či veřejných financí a jejich plně profinancování by vedlo ke zvyšování deficitu státních či veřejných financí.

2.9. Klastry

Podle SKOKANA (2004) se světovým trendem v ekonomickém rozvoji regionů konce 20. století staly průmyslové klastry. Přispělo k tomu i to, že se klastry často spojují s pojmy národní či regionální systémy inovací, znalostní ekonomika nebo nová ekonomika. Hlavním argumentem je přitom skutečnost, že procesy, které pohánějí novou, na znalostech založenou ekonomiku – technické know-how, tvorbu inovací a informací – ty se objevují a rozvíjejí nejlépe, je-li tento vývoj soustředěn v určitém místě, tedy lokalizován.

Klastry jsou výrobní sítě silně vzájemně závislých firem (včetně speciálních dodavatelů) propojené mezi sebou v rámci výrobního řetězce, vytvářejícího přidanou hodnotu. V některých případech zahrnují klastry také strategické aliance s univerzitami,

výzkumnými ústavy, intenzivními znalostními službami pro podniky, zprostředkujícími organizacemi a zákazníky.

2.9.1. Typy klastrů

Podle NEUŽILOVÉ (2006) jsou definovány dva základní typy klastrů, které existují na území České republiky:

Klastry založené na hodnotovém řetězci

Klastry založené na hodnotovém řetězci jsou obecně definovány sítí dodavatelských vazeb, mezi nimiž existuje lineární propojení od surovin po finální výrobek. Například automobilový klaster je obvykle vybudován kolem páteře hodnotového řetězce spojujícího výrobce automobilů s jeho dodavateli, kteří mohou být dále spojeni s výrobcí specializovaných průmyslových zařízení, elektroniky, plastů, gumy a textilu. Podpora tohoto druhu klastrů se zaměřuje na odvětví a jeho nižší úrovně podél celého hodnotového řetězce v závislosti na jejich konkrétních potřebách.

Klastry založené na kompetencích

Klaster založený na kompetencích se soustředí na konkrétní oblast technické expertízy nebo kompetence v regionu, jako jsou například výzkumné nebo vzdělávací dovednosti. V tomto typu klasteru se nejedná o klíčové dodavatelské vazby v rámci daného odvětví, ale o aplikaci samotných znalostí a expertízy, často napříč velmi rozdílnými hospodářskými aktivitami.

2.9.2. Přínosy klastrů

Klastry zlepšují konkurenceschopnost, což vede ke zlepšení výkonnosti podnikání třemi způsoby:

1. Zvýšenou produktivitou na základě lepšího přístupu ke specializovaným dodavatelům, dovednostem a informacím.

2. Větší důraz je kladen na inovace, jelikož je zdůrazňována potřeba zdokonalování v procesu výroby a firmy spolupracující navzájem mohou potřebu uspokojit.
3. Jakmile jednou klastr vznikne, začne se rozrůstat v důsledku vytváření nových firem a příchodu nových dodavatelů. (www.czechinvest.org)

2.10. Vize sektoru malého a středního podnikání

V „Koncepci rozvoje malého a středního podnikání v letech 2007-2013“ se uvádí, že malí a střední podnikatelé budou početně výrazně převažujícím prvkem podnikatelského sektoru. Jako celek budou zabezpečovat zaměstnanost nadpoloviční většiny práceschopného obyvatelstva. Část těchto podnikatelů, zejména střední velikosti, bude úzce spolupracovat s vysoce exportně orientovanými velkými podniky působícími v České republice a v okolních zemích, nebo bude samostatně, případně v aliancích, na těchto trzích působit. Předmětem činnosti těchto podnikatelů bude výroba nebo prodej výrobků a služeb i s vysokou přidanou hodnotou. Při jejich vývoji budou více než doposud využívat výsledky tuzemského výzkumu a budou pronikat i mimo prostor EU. Vedle těchto podnikatelů budou podnikat drobní a malí podnikatelé v oblasti tvorby software, designu a poskytování poradenství. Celkově se budou tito podnikatelé vyznačovat zvýšenou poptávkou po kvalifikované pracovní síle.

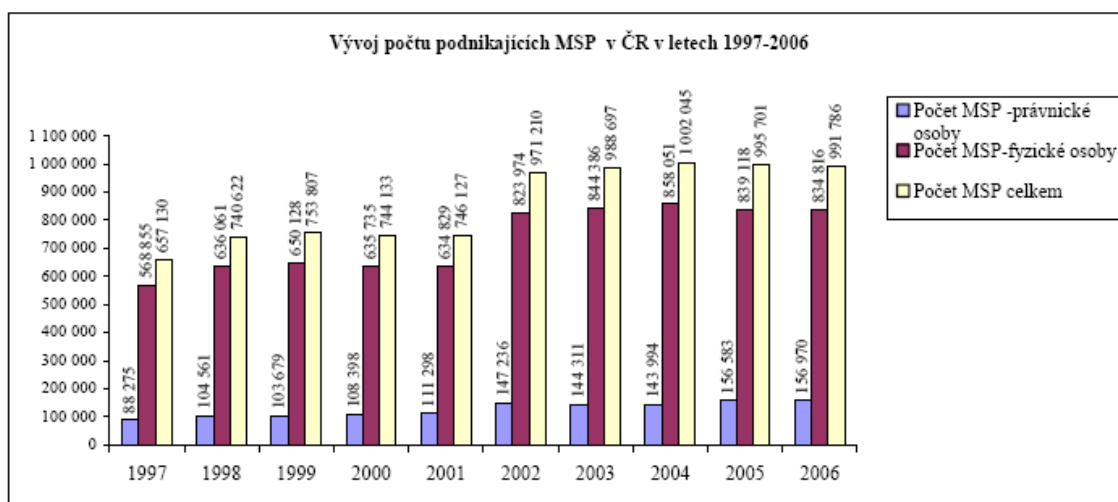
Početně převažující část sektoru malých a středních podnikatelů budou tvořit malé podnikatelské subjekty s výrobky a službami založenými na kvalitě a designu, které budou též částečně působit na trhu EU a to samostatně nebo v různém propojení na bázi dobrovolného sdružování. Hlavním trhem pro tyto podnikatele však bude trh tuzemský. Budou spolu s mikropodniky působit významně na lokálních trzích v oborech spojených s cestovním ruchem a využitím volného času, ve službách, stavebnictví, vzdělávání a dopravě a budou zabezpečovat dostupné zaměstnání i pro méně kvalifikovanou pracovní sílu. (www.businessinfo.cz)

2.11. Současný stav malého a středního podnikání v České republice

2.11.1. Vývoj počtu MSP v letech 1997 – 2006

Obr. 1 ukazuje, jak se vyvíjel počet malých a středních podnikatelů v období 1997 – 2006.

Obr. 1 – Vývoj počtu podnikajících MSP v ČR v letech 1997 - 2006

Zdroj: www.csoz.cz, 2007

Malé střední podniky jsou významnými tvůrci hrubého domácího produktu a zároveň také vytvářejí značný počet pracovních míst.

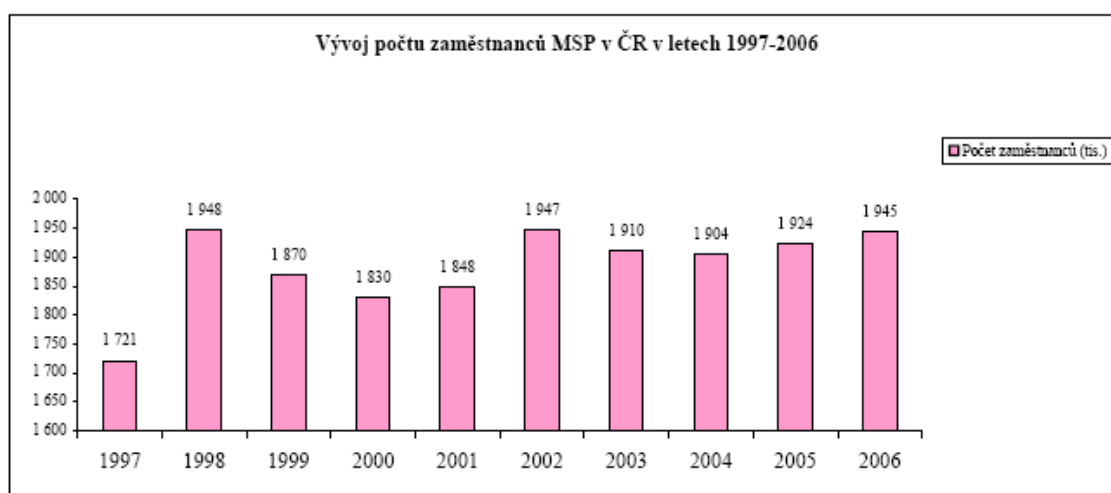
V České republice bylo k 31. 12. 2006 vydáno 3 838 tis. živnostenských oprávnění. Proti roku 2005 se celkový počet vydaných živnostenských oprávnění zvýšil o 2,32%, tj. 87 tis. Živnostenská oprávnění vlastnilo k 31. 12. 2006 celkem 2 031 tis. podnikatelů. Proti roku 2005 se celkový počet podnikatelů vlastnících živnostenská oprávnění zvýšil o 25 tis., tj. o 1,25%. Počet nově vzniklých podnikatelů dosáhl v roce 2006 počtu 66 tis. a 41 tis. podnikatelů vlastnících živnostenská oprávnění ukončilo svoji činnost.

Podle údajů ČSÚ vykazovalo podnikatelskou činnost k 31. 12. 2006 v ČR 993 318 právnických a fyzických osob celkem, z toho bylo 991 786 MSP. Proti roku 2005 je to pokles o 3 915 subjektů, tj. 0,39 %. Podíl počtu MSP na celkovém počtu podniků byl v roce 2006 celkem 99,85 %.

2.11.2. Vývoj počtu zaměstnanců MSP

V obr. 2 je uveden vývoj počtu zaměstnanců malých a středních podniků v období 1997 – 2006.

Obr. 2 – Vývoj počtu zaměstnanců MSP v ČR v letech 1997 - 2006

Zdroj: www.csoz.cz, 2007

Celkový počet zaměstnanců MSP se v roce 2006 zvýšil proti roku 2005 o 21 tis. (1,09%) na celkových 1 945 tis. zaměstnanců. K absolutnímu poklesu počtu zaměstnanců došlo v roce 2006 ve stavebnictví. K absolutnímu nárůstu zaměstnanosti došlo především v průmyslu, obchodu, dopravě a ve službách. Podíl zaměstnanců MSP na celkovém počtu zaměstnanců podnikatelské sféry v ČR v roce 2006 proti roku 2005 poklesl o 0,25 procentního bodu.

2.11.3. Počet registrovaných jednotek typu podnik v České republice

Podle Jihočeské hospodářské komory je k datu 31. 12. 2006 evidováno v České republice mezi jednotlivými kraji celkem 1 256 771 registrovaných jednotek typu podnik podle vybraných právních forem (viz příloha 1). Největší počet je evidován v hlavním městě Praha, naopak nejmenší počet připadá na Karlovarský kraj.

3. Metodika

3.1. Cíl diplomové práce

Hlavním cílem diplomové práce bylo zaměřit se na rozvoj malého a středního podnikání v Jihočeském kraji po vstupu do Evropské unie. K dosažení cíle byla provedena analýza malého a středního podnikání v Jihočeském kraji se zaměřením na analýzu systému podpor plynoucích z operačního programu Podnikání a inovace a využití tohoto programu v Jihočeském kraji a bylo provedeno dotazníkové šetření, jehož cílem bylo zjistit informovanost a názory jednotlivých podnikatelských subjektů v oblasti malých a středních podniků týkající se jejich spokojenosti se současnými podmínkami pro malé a střední podnikatele, informovanosti o podporách plynoucích z národních programů a strukturálních fondů EU a o formách spolupráce. Práce byla také zaměřena na inovační aktivity, možnosti podpory rozvoje a formy kooperace mezi malými a středními podniky. Z provedených analýz a shrnutých výsledků výzkumu byl vypracován závěr, z kterého vyplývá, že pro rozvoj firem by se měly udělat lepší opatření pro informovanost podnikatelských subjektů, vytvořit efektivní komunikační strategie ve spolupráci s regionálními aktéry a podniky by se měly zaměřit i na inovace.

3.2. Struktura diplomové práce

V této diplomové práci je obsaženo 7 kapitol.

Literární přehled

V úvodní části literárního přehledu jsou charakterizovány základní pojmy malého a středního podnikání a jeho definice, význam a výhody a nevýhody, které MSP obnáší.

Dále je zmíněno o rozvoji podnikání a podporách pro podnikatele, které plynou z národních programů, ale i z úrovně Evropské unie.

V závěru literárního přehledu jsou definovány klastry, uvedena je zde vize sektoru malého a středního podnikání a jeho současný stav.

Charakteristika Jihočeského kraje

Zde jsou uvedeny statistické údaje a všeobecné charakteristiky kraje, jeho administrativní vymezení jako vyššího územně samosprávného celku, tak i pro potřeby hospodářské a sociální politiky. Popsána je zde i spolupráce s ostatními kraji. V závěru této části diplomové práce je charakterizována hospodářská situace a vytvořena souhrnná SWOT analýza Jihočeského kraje.

Podpora MSP – Strukturální fondy Evropské Unie

V této kapitole jsou stručně popsány strukturální fondy Evropské unie a dále je pak konkrétně rozebírán operační program Podnikání a Inovace, z kterého plynou podpory právě pro malé a střední podnikatele.

Analýza podmínek pro rozvoj MSP v Jihočeském kraji

Tato kapitola je konkrétně zaměřena na využití programu OPPI v Jihočeském kraji. Zmíněny jsou zde vybrané instituce na podporu podnikání, kde podnikatelé mohou získat informace o finančních podporách, ale také si o ně mohou zde zažádat. Následně je analyzováno dotazníkové šetření. Pomocí grafů jsou zde zpracovány jednotlivé otázky z výzkumu.

Inovační infrastruktura a inovační aktivity Jihočeského kraje

Zde je charakterizována informační infrastruktura a poté pak inovační aktivity vztahující se k Jihočeskému kraji.

Podpora rozvoje a kooperace malých a středních podniků

Tato část diplomové práce je zaměřena na možnosti, jak mohou být malé a střední podniky podporovány a jak mohou spolupracovat, čímž dokáží na trhu získat konkurenční výhodu. Spolupráce mezi podniky v současnosti vede k jejich rozvoji. Uvedeny jsou zde některé z možností podpory rozvoje MSP a kooperace.

Závěr

Je určen ke shrnutí současné situace podmínek malého a středního podnikání. Navržena jsou zde i některá opatření, která mohou přispět k rozvoji sektoru malého a středního podnikání.

3.3. Použité metody

Na tuto diplomovou práci byly využity metody srovnávací a statistické a to jak v praktické části, tak hlavně u dotazníkového šetření, kde docházelo ke sběru dat a následně pak došlo k jejich zpracování, na které byly použity programy Microsoft Office Word a Excel.

U výzkumu byla využita metoda elektronického dotazování a osobního rozhovoru, která spočívala v oslovování jednotlivých podnikatelských subjektů, buď e-mailem, nebo osobně na požádání. Tím byly získány potřebné informace k dalšímu zpracování, na jejichž základě byl vyvozen určitý závěr. Dotazování proběhlo v období od 1.1. 2008 do 31.3.2008. Dotazník v elektronické podobě, viz příloha 2, byl rozeslán z e-mailové schránky monika.pytlova@seznam.cz jednotlivým podnikatelům, jejichž adresy byly získány přes server www.firmy.seznam.cz, z tisku a z propagačních materiálů jednotlivých firem. Osobní rozhovor spočíval v přímém oslovení respondentů a požádání je o zodpovězení několika otázek.

Dotazník

V úvodu je zmíněno téma diplomové práce, účel dotazování a údaje o zhotoviteli dotazníku. Dotazník (viz příloha 2) je zaměřen na 11 otázek, týkajících se spokojenosti a informovanosti podnikatelů v oblasti malého a středního podnikání. U 10 z nich měli respondenti možnosti výběru odpovědí, u jedné otázky odpovídali podle vlastního názoru. Ve třech otázkách mohli uvést více možností odpovědí.

3.4. Zdroje dat

Nejdůležitějšími zdroji dat byly především odborné literatury, publikace vydané Ministerstvem průmyslu a obchodu, brožury Agentury CzechInvest, ale i malé příspěvky z různých časopisů a tisku.

Největším přínosem však byly data získané z internetu, které jsou průběžně aktualizované a vždy dobře dostupné.

Potřebné informace byly také poskytnuty Jihočeskou hospodářskou komorou a regionální kanceláří agentury CzechInvest při osobní schůzce s jejich zástupci.

4. Charakteristika Jihočeského kraje

4.1. Základní údaje o kraji

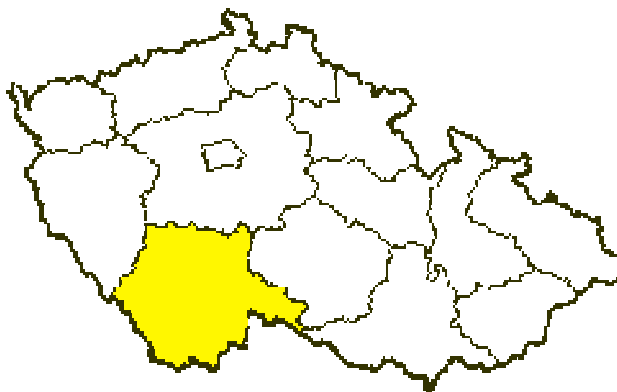
Obr. 3 - Logo Jihočeského kraje

Zdroj: www.kraj-jihocesky.cz, 2007

Jihočeský kraj, jeden ze 14 územních jednotek České republiky na úrovni NUTS-3, je charakterizován obecně nízkou hustotou zalidnění a nadprůměrným zastoupením aktivit v oblasti zemědělství, lesnictví, myslivosti a rybolovu k České republice jako celku a částečně také ve vztahu k ostatním krajům. Územní celek, Jihočeský kraj, díky své geografické poloze, přírodním podmínkám a historickým tradicím patří ke strategicky významným územím České republiky.

Obr. 4 - Jihočeský kraj

Zdroj: www.czso.cz, 2007

Jihočeský kraj zaujímá jižní část České republiky. Podstatnou část hranice kraje tvoří státní hranice s Rakouskem a Spolkovou republikou Německo (v celkové délce 323 km), dále sousedí s kraji Plzeňským, Středočeským, krajem Vysočina a Jihomoravským krajem. Příhraniční charakter kraje poskytuje možnosti efektivní přeshraniční spolupráce se sousedními zeměmi Evropské unie ve výrobní oblasti

i v oblasti služeb spolu s rozvojem cestovního ruchu, kde je využívána celková atraktivita kraje s méně narušenou přírodou a množstvím kulturních památek.

Krajské město: České Budějovice

Město spravuje Magistrát města České Budějovice. Zastupitelstvo má 45 členů, jeho úkolem je schvalování programu rozvoje města, rozpočtu, územního plánování, obecních vyhlášek a podobně. Rada města má 11 členů.

Nadmořská výška: převážná část území 400-600 m

Převážná část území leží v nadmořské výšce 400 - 600 m, s čímž souvisejí poněkud drsnější klimatické podmínky. Nejvyšším bodem na území Jihočeského kraje je šumavský vrchol Plechý (1 378 m), naopak nejnižším místem (330 m) hladina Orlické přehrady v okrese Písek.

Počet obcí: 623

Status města má 52 obcí

Status městyse má 12 obcí

Hustota osídlení: 62 obyvatel/km²

Jihočeský kraj je krajem s nejmenší hustotou zalidnění z celé České republiky. Z jeho 7 okresů má největší hustotu obyvatelstva okres České Budějovice, kde žije zhruba čtvrtina obyvatel kraje. Je to dáno především soustředěním do samotného města České Budějovice, dalšími velkými městy jsou pak Tábor, Písek, Strakonice.

Počet obyvatel: celkem 630 063

V tabulce 1 je vidět počet obyvatel v jednotlivých okresech Jihočeského kraje za 1. pololetí roku 2007, tabulka je rozdělena na 3 části – 1. část - Stav na počátku období 1. ledna 2007, 2. část - Střední stav obyvatelstva a 3. část - Stav na konci období 30. června 2007. Největší počet zaujímá okres České Budějovice.

Tabulka 1 - Počet obyvatel v jednotlivých okresech Jihočeského kraje za 1. pololetí 2007

	Stav na počátku období 1. ledna 2007			Střední stav obyvatelstva			Stav na konci období 30. června 2007		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Kraj celkem	630 006	310 156	319 850	630 477	310 465	320 012	631 434	310 990	320 444
v tom okresy:									
Č. Budějovice	182 323	89 475	92 848	182 736	89 706	93 030	183 227	89 950	93 277
Č. Krumlov	61 001	30 485	30 516	60 998	30 479	30 519	61 075	30 546	30 529
J. Hradec	92 637	45 548	47 089	92 614	45 524	47 090	92 624	45 513	47 111
Písek	70 282	34 406	35 876	70 272	34 406	35 866	70 293	34 411	35 882
Prachatice	51 409	25 588	25 821	51 409	25 594	25 815	51 420	25 594	25 826
Strakonice	70 032	34 490	35 542	70 146	34 560	35 586	70 388	34 699	35 689
Tábor	102 322	50 164	52 158	102 302	50 196	52 106	102 407	50 277	52 130

Zdroj: www.czso.cz, 2007

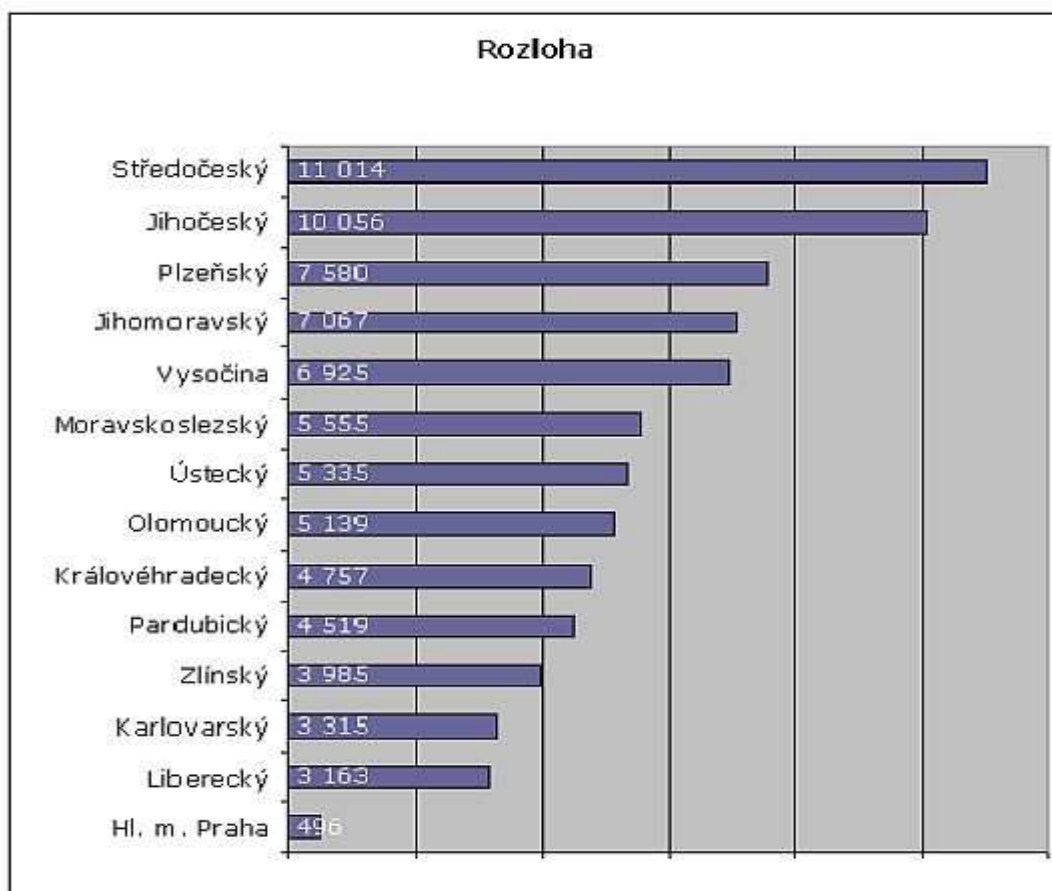
Rozloha: 10 056 km²

z toho: - zemědělská půda 495 834 ha
 - lesní plochy 375 077 ha
 - vodní plochy 43 455 ha
 - zastavěné plochy 10 522 ha
 - ostatní plochy 80 778 ha

Rozlohou 10 056 km² představuje kraj 12,8 % z celé České republiky. Z tohoto území zaujímají třetinu lesy, 4 % pokrývají vodní plochy.

V Tabulce 2 je znázorněno porovnání velikosti jednotlivých krajů České republiky. Kraj, který zaujímá největší polohu, je Středočeský kraj. Hned za ním se řadí Jihočeský kraj na 2. místo a po něm následuje o méně než 3000 km² menší Plzeňský kraj. Po něm pak následují kraje Jihomoravský, Vysočina, Moravskoslezský, Ústecký, Olomoucký, Královhradecký, Pardubický, Zlínský, Karlovarský, Liberecký a jako poslední svojí rozlohou se řadí Hl. město Praha.

Tabulka 2 - Porovnání velikosti jednotlivých krajů ČR v km²

Zdroj: www.czso.cz, 2007

4.2. Administrativní vymezení kraje jako vyššího územně samosprávného celku

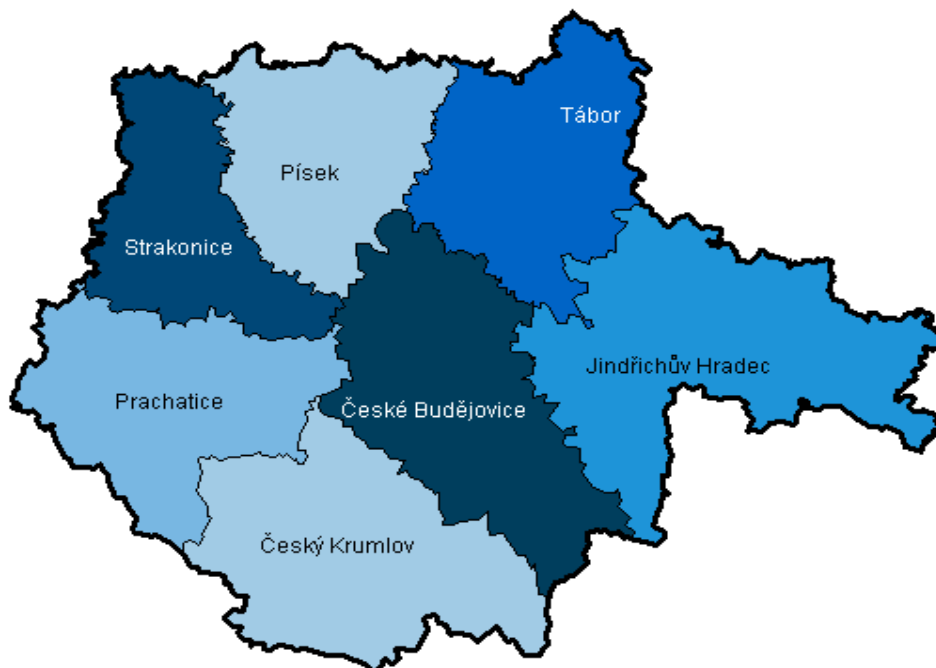
Jihočeský kraj (název Budějovický kraj od května 2001, přestal platit vyhlášením novely zákona ve Sbírce zákonů) je druhým největším v České republice co do velikosti. Volby do krajského zastupitelstva a proces vzniku krajských orgánů byl zahájen dnem voleb do krajských zastupitelstev 12. listopadu 2000.

Jihočeský kraj se skládá ze 7 okresů (NUTS 4):

- Český Budějovice
- Český Krumlov
- Jindřichův Hradec
- Písek
- Prachatice

- Strakonice
- Tábor

Obr. 5 - Okresy Jihočeského kraje

Zdroj: www.jihocesky-kraj.cz, 2007

Okresní úřady v Česku 31. prosince 2002 ukončily svoji činnost. Pro účely přenesené působnosti státní správy bylo zřízeno 1. 1. 2003 v Jihočeském kraji 37 správních obvodů obcí s pověřeným úřadem a 17 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, které jsou:

Správní obvod

1. Blatná
2. České Budějovice
3. Český Krumlov
4. Dačice
5. Jindřichův Hradec
6. Kaplice
7. Milevsko
8. Písek
9. Prachatice

10. Soběslav
11. Strakonice
12. Tábor
13. Trhové Sviny
14. Třeboň
15. Týn nad Vltavou
16. Vimperk
17. Bosňany

4.3. Administrativní vymezení kraje pro potřeby hospodářské a sociální politiky

Pro účely Strukturální politiky se v EU používá dělení na územní statistické jednotky, tzv. NUTS. Jednotku NUTS I tvoří území celé ČR. Z hlediska přísunu financí je určující rozdělení do tzv. regionů NUTS II, z jejich vzájemného porovnání vyplyne výše celkové finanční dotace proudící přímo do konkrétních regionů. Územním statistickým jednotkám NUTS III odpovídají jednotlivé kraje České republiky. Jihočeský kraj je definován jako územně statistická jednotka NUTS III a region Jihozápad jako územně statistická jednotka NUTS II.

Obr. 6 - Zobrazení polohy jednotlivých krajů České republiky

Oblasti (NUTS 2) a kraje (NUTS 3) České republiky

4.4. Vnější vztahy a spolupráce kraje

Jihočeský kraj spolupracuje s ostatními kraji v rámci Asociace krajů ČR, intenzivnější spolupráce probíhá se sousedními kraji (Plzeňský, Středočeský, Vysočina a Jihomoravský). Spolupráce s ostatními kraji České republiky spočívá především ve výměně informací a zkušeností a dále pak v oblasti společného marketingu. Jihočeský kraj spolu s krajem Plzeňským tvoří region soudržnosti NUTS II Jihozápad. Spolupráce se v letech 2004-2006 odvíjela hlavně od implementační struktury a mechanismů schvalování projektů v rámci Společného regionálního operačního programu (SROP). V současnosti má region soudržnosti Jihozápad zpracovaný Regionální operační program pro období 2007-2013. Na území Jihočeského kraje působí dva euroregiony a to Euroregion Silva Nortica a Euroregion Šumava. Euroregiony spolupracují uvnitř kraje, v rámci sousedních krajů a na úrovni vnějších vztahů. Kromě těchto vazeb si Jihočeský kraj vybudoval i kontakty na švýcarský kanton Bern, Košický samosprávný kraj, francouzskou Bretaň a region Yorkshire ve Velké Británii a působí i v několika mezinárodních organizacích a sdruženích.

4.5. Hospodářská charakteristika Jihočeského kraje

4.5.1. Ekonomika a podnikání

Jihočeský kraj se svojí ekonomickou vyspělostí, která se měří HDP, se řadí mezi průměrně ekonomicky rozvinuté kraje. Patří k průměrně průmyslovým oblastem bez významného zastoupení těžkého a energetického průmyslu. Mezi základní ukazatele výkonnosti ekonomiky, respektive ekonomického růstu, patří tempo růstu reálného hrubého domácího produktu, neboli HDP. Na tvorbě hrubého domácího produktu v České republice se kraj podílí pouze 5,5 %, v přepočtu na 1 obyvatele však dosahuje 89,0 % republikového průměru.

Na rozvoji regionu se významnou měrou podílí i malé a střední podnikání. Od roku 1989, kdy došlo k obnovení těchto podniků, prošla tato oblast ne vždy jednoduchým vývojem a podnikatelé byli nuceni přizpůsobovat se různým změnám. Podstatnou změnou byl vstup České republiky do Evropské unie, který přinesl podnikatelům své klady i zápory.

Podle údajů za rok 2007 mělo v Jihočeském kraji k 31. 12. přiděleno IČO 120 tisíc fyzických osob. Počet obyvatel starších 18 let se v kraji pohybuje kolem 514 tisíc. Teoreticky z toho můžeme vyvodit, že na každé čtyři Jihočechy připadá jeden podnikatel.

V příloze 3 je znázorněna tabulka s počtem statistických jednotek typu podnik podle vybraných právních forem a podle jednotlivých okresů Jihočeského kraje k 31. 12. 2006. Dále pak v příloze 4 je vidět tabulka s počtem subjektů zapsaných v RES podle počtu zaměstnanců v Jihočeském kraji k 30. 6. 2007.

Zaměstnanost a nezaměstnanost

Zaměstnanost a nezaměstnanost patří k dalším sledovaným ukazatelům při hodnocení úrovně hospodářství nejen České republiky. Ne jinak je tomu při hodnocení hospodářství Jihočeského kraje.

Podle výběrových šetření pracovních sil je v hospodářství kraje zaměstnáno celkem zhruba 300 tis. osob, z toho téměř třetina v průmyslu, 13 % v obchodu a opravách spotřebního zboží, 10 % ve stavebnictví. Průměrná měsíční mzda v Jihočeském kraji dosáhla v roce 2007 podle nejnovějších informací 19 100 Kč (na fyzickou osobu), za celorepublikovým průměrem, který v současnosti činí 21 470 Kč zaostala o 2 370 Kč (zaostávání je do určité míry dáno strukturou hospodářství kraje).

Nezaměstnanost v Jihočeském kraji je ve srovnání s ostatními kraji nízká. Kraj dlouhodobě vykazuje nižší míru nezaměstnanosti (4,5 % k 31. 12. 2007), která je výrazně pod republikovým průměrem (6,0 % k 31. 12. 2007). Pouze v okrese Český Krumlov se nezaměstnanost pohybuje nad republikovým průměrem (6,2 % k 31. 12. 2007). Nezaměstnanost žen je v porovnání s nezaměstnaností mužů vyšší (ženy: 5,7 % , muži: 3,6 % k 31. 12. 2007) v Jihočeském kraji, v celé republice (ženy: 7,4 % , muži: 4,9 % k 31. 12. 2007).

Export

Hodnota exportu je zde v absolutních číslech podprůměrná a v přepočtu na jednoho obyvatele zaujímá kraj dokonce 11. místo v mezikrajovém srovnání. Zároveň Jihočeský kraj v porovnání s ostatními kraji vykazuje největší závislost na odbytových trzích sousedů, neboť do Německa a Rakouska směřuje 60 % jihočeského exportu.

4.5.2. Průmysl

Průmyslová výroba je koncentrována především v českobudějovické aglomeraci, výraznější podíl průmyslu je rovněž v okresech Tábor a Strakonice. V České republice však kraj nepatří mezi rozhodující průmyslové oblasti. Z odvětvového hlediska převažuje zpracovatelský průmysl. Ten se v kraji jak počtem zaměstnanců, tak výší tržeb podílel na celkových výsledcích průmyslu 94 %. Nejvíce průmyslových firem se jako svou hlavní činností zabývalo výrobou potravinářských výrobků a nápojů, výrobou dopravních prostředků a zařízení, výrobou základních kovů, hutních a kovodělných výrobků, výrobou elektrických a optických přístrojů a výrobou a opravami strojů a zařízení jinde neuvedených. Stavební podniky v kraji zajišťují především práce na nové výstavbě, modernizaci a rekonstrukci v rámci Jihočeského kraje (na produkci v ČR se podílely 4,1 %).

4.5.3. Zemědělství

V zemědělství převažuje v rostlinné výrobě pěstování obilovin, olejnin a píce, významná je též produkce brambor. V živočišné výrobě se jedná především o chov skotu a prasat. Celkově se zde vytváří zhruba 11 % zemědělské produkce celé republiky. Dlouholetou tradici má v kraji rybníkářství. Celková plocha rybníků, v nichž se chovají ryby, se pohybuje kolem 25 000 ha. Vytváří se v nich polovina produkce ryb České republiky, významný je také podíl v chovu vodní drůbeže (kachen a hus).

4.5.4. Dopravní infrastruktura

Relativně výhodná dopravní poloha kraje a přirozená existence evropských dopravních tras představují nevyužitý potenciál kraje, který se projevuje nedostatečným napojením kraje na evropskou i republikovou dopravní síť.

Nejvyšší význam má evropské propojení sever-jih:

Praha –Č.Budějovice – Linec (silniční E55, železniční E55, vodní E20, cyklistické EuroVelo7 a pěší E10).

Národní význam má propojení západ-východ:

Plzeň – Č.Budějovice (Tábor) – Brno (silniční E49, E551, železniční D24), které zajišťuje propojení v rámci kraje a napojení kraje na západní a východní sousedy. Potenciální alternativou pro celostátní dopravu západ-východ je směr **Plzeň – Tábor – Jihlava – Brno**, který by mohl být daleko efektivněji využíván a mohl by významně odlehčit dálnicím D1 a D5. Kraj však citelně postrádá dálniční napojení, které by měla přinést výstavba dálnice D3 a rychlostních komunikací R3 a R4. Tabulka níže uvádí hlavní dopravní trasy procházející Jihočeským krajem.

V tabulce 3 znázorňuje délku silnic I., II. a III. třídy Jihočeského kraje.

Tabulka 3 - Délka silnic I., II. a III. třídy v Jihočeském kraji

Silnice I. třídy	Silnice II. třídy	Silnice III. třídy
692 km	1637 km	3822 km

Zdroj: www.kraj-jihocesky.cz, 2007

4.5.5. Cestovní ruch

Cestovní ruch patří jednoznačně mezi významná hospodářská odvětví Jihočeského kraje, což je patrné z podílu Jihočeského kraje na celkovém počtu návštěvníků v rámci celé České republiky. Jihočeský kraj se stává významnou turistickou a rekreační oblastí. Cestovní ruch zaznamenal v posledních letech největší nárůst podílu na podnikatelských aktivitách v kraji. Jihočeský kraj má po Praze druhou největší ubytovací kapacitu a je turisticky čtvrtým nejnavštěvovanějším krajem České republiky (po Praze, Jihomoravském kraji a Králověhradeckém kraji).

4.6. Souhrnná SWOT analýza Jihočeského kraje

4.6.1. Silné stránky

- Výhodná geografická poloha na hranici s dvěma státy EU 15 v centru Evropy.
- Silné německé a rakouské ekonomiky, silné vazby na sousední regiony.
- Vyvážené rozmístění přirozených center - měst střední velikosti.

- Zachovalá, ekologicky hodnotná a turisticky atraktivní příroda a kulturní krajina.
- Vysoká koncentrace památek, značný kulturní potenciál.
- Dlouhodobě aktivní výsledek stěhování obyvatelstva (převaha přistěhovaných nad vystěhovanými).
- Dlouhodobě nízká míra nezaměstnanosti.
- Vzdělanostní struktura srovnatelná s EU.
- Přítomnost univerzity a dalších vysokých škol včetně soukromých.
- Zvyšující se intenzita bytové výstavby, především v obcích v okolí měst.
- Připravenost koncepčního ÚP VÚC a kvalitní definice rozvojových území.
- Dlouhodobě stabilní ekonomický růst.
- Transformovaná zdravotnická síť.
- Hustá silniční a železniční síť tvořící základní předpoklad pro dobrou dopravní obslužnost regionu.
- Existence krajského systému zásobování pitnou vodou s výraznou bilanční rezervou a s vysokou kvalitou.
- Tradice a odbornost v primárním sektoru a vysoký potenciál Jihočeské univerzity a ústavů AV ČR.
- Vedoucí pozice jihočeského rybníkářství v rámci republiky.

4.6.2. Slabé stránky

- Výrazné ekonomické disparity mezi jednotlivými částmi kraje a velký podíl ekonomicky slabých obcí s malým počtem obyvatel.
- Neexistující kapacitní dopravní napojení na nadřazenou silniční síť - chybí dálnice D3 a rychlostní silnice R3 a R4 a zhoršující se technický stav dopravních cest, zejména silnic nižších tříd.
- Chybějící čtvrtý tranzitní železniční koridor ČR včetně nedořešení přeshraničního úseku České Budějovice – Linec, zhoršující se technický stav regionálních železničních tratí.
- Nedostatečná podpora přílivu investic a omezená dostupnost pracovní síly pro investice většího rozsahu.

- Nízký podíl technicky vzdělaných absolventů vysokých škol a chybějící pracovní síly pro technické profese.
- Nedostatečná podpora výzkumu a vývoje a nízké výdaje státního, veřejného i soukromého sektoru na výzkum a vývoj.
- Nižší flexibilita studijních programů VŠ a nabídka programů celoživotního vzdělávání.
- Nedostatečná infrastruktura pro volnočasové aktivity a sezónně nevyvážená nabídka cestovního ruchu.
- Pomalý postup sanací starých ekologických zátěží a pokračující způsob odstraňování odpadů převážně skládkováním.
- Silná závislost konkurenceschopnosti zemědělství na dotační politice státu a EU a pomalý proces tvorby komplexních pozemkových úprav.
- Nízké využití obnovitelných zdrojů energie, především dřevní a travní biomasy a nízký podíl dřevozpracujícího průmyslu s vyšší přidanou hodnotou.
- Nedostatečný marketing zemědělských a potravinářských produktů.

4.6.3. Příležitosti

- Efektivní využití prostředků EU a rozvojových programů na národní úrovni.
- Trvale udržitelné využití přírodních atraktivit pro rozvoj cestovního ruchu, propojení turistických a kulturních aktivit s Rakouskem a Německem a nabídka nových produktů cestovního ruchu.
- Vybudování dálnice D3, rychlostní komunikace R3, IV. tranzitního železničního koridoru a dokončení vltavské vodní cesty v ose Eurokoridoru Sever-Jih.
- Vybudování rychlostní komunikace R4 na státní hranici s Německem.
- Výstavba logistického centra pro rozvíjení systémů kombinované dopravy v širším regionu.
- Využití letiště České Budějovice pro veřejný mezinárodní provoz nadregionálního významu.
- Využití centrálních a evropských nástrojů podpory bytové výstavby - řešení bytové situace mladých rodin a podpora stěhování do Jihočeského kraje.
- Rozvoj technologicky náročnějších výroby a diverzifikace ekonomických činností.

- Využití potenciálu a výsledků fungující inovační infrastruktury v kontextu priorit EU.
- Optimalizace nabídky vzdělávací soustavy.
- Zvýšení podílu ekologického zemědělství, využití potenciálu biomasy jako obnovitelné suroviny a rozvoj mimoprodukčních funkcí zemědělství.

4.6.4. Ohrožení

- Pokračující neadekvátně malý podíl na veřejných financích rozdělovaných v centru.
- Komplikovaná a nepřehledná legislativa zejména pro oblast podnikání a ŽP.
- Nedostatečné využívání fondů EU související s obtížným zvládnutím administrativní náročnosti programů.
- Pomalé budování prvků Eurokoridoru Sever-Jih (dálnice D3, R3, IV.tranzit. žel. koridor) a nevybudování rychlostní komunikace R4 v regionálním směru Praha – Strakonice – Strážný – Pasov.
- Růst dopravního zatížení silnic bez odpovídajících úprav a další zhoršování technického stavu dopravních tras.
- Velká omezení v chráněných územích a s tím související omezení pro rozvojové aktivity.
- Problematické splnění směrnic EU o čištění odpadních vod v aglomeracích 2000 – 9999 EO do roku 2010.
- Vliv emisí a hluku z tranzitní automobilové dopravy na zdraví lidí a ŽP.
- Chátrání kulturních movitých a nemovitých památek pro nedostatek zejména centrálních finančních zdrojů.
- Zhoršování podmínek pro spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem v cestovním ruchu.
- Zvyšující se export surové dřevní hmoty - utlumení místního zpracovatelského průmyslu.
- Zastaralost bytového fondu, vysoké náklady na rekonstrukci panelové výstavby, nedostatečné centrální a evropské nástroje podpory.
- Ztráta komparativní výhody nižších mzdových nákladů.
- Nepříznivý demografický vývoj.

5. Podpora MSP – Strukturální fondy Evropské Unie

Evropská unie (EU) patří mezi jednu z ekonomicky nejvyspělejších částí světa. Čeští podnikatelé v rámci EU mají možnost volného pohybu osob, zboží, kapitálu, veřejných zakázek, euro a možnosti čerpání z fondů Evropské unie. Mezi členskými státy jsou však velké hospodářské rozdíly. Od svého počátku nejprve Evropské společenství a poté EU usiluje o vyrovnání hospodářských rozdílů mezi jednotlivými regiony EU a o následný udržitelný rozvoj. Snaží se o hospodářské posílení zaostávajících regionů natolik, aby se přiblížily průměrnému hrubému domácímu produktu EU. Tato politika je financována ekonomicky silnějšími státy. Toto je bráno jako projev solidarity mezi hospodářsky silnějšími a slabšími státy.

Až se ekonomicky slabší stát dostane na hospodářskou úroveň průměru EU, ztrácí možnost čerpání ze strukturálních fondů a podílí se na financování této politiky pro ostatní stále ekonomicky slabší státy. Na financování politiky Hospodářské a sociální soudržnosti přináleží přibližně třetina celého rozpočtu EU, což jí přikládá značnou váhu.

Fondy Evropské unie zahrnují širokou škálu nástrojů finanční a technické pomoci. Jádro regionální a strukturální politiky EU tvoří strukturální fondy. Peníze ze strukturálních fondů jsou čerpány v několikaletých cyklech na základě definovaných cílů a priorit. Pro období 2007-2013 je hlavním zájmem větší sociální a ekonomický růst a vytváření více pracovních míst pro všechny regiony.

Vláda České republiky přijala na základě definovaných cílů a priorit Národního rozvojového plánu ČR pro období 2007-2013 a Národního strategického referenčního rámce 24 operačních programů určených pro čerpání prostředků z Evropské unie. Operační programy jsou určeny pro tři nové cíle politiky soudržnosti Evropské unie, kterými jsou:

- A. Konvergence;
- B. Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost;
- C. Evropská územní spolupráce.

V programovacím období 2007-2013 bude mít Česká republika v programech spolufinancovaných ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti k dispozici 752,7 miliard korun.

A. Cíl KONVERGENCE

Jedná se především o podporu růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských zemích a oblastech, kam patří například podpora regionů s HDP nižším než 75 procent průměru Evropské unie. Podpora Evropského fondu pro regionální rozvoj je zaměřena na modernizaci a diverzifikaci ekonomické struktury členských států a regionů, na rozšíření a zlepšení základní infrastruktury a na ochranu životního prostředí. Podpora Evropského sociálního fondu je zaměřena na zlepšení kvality a schopnosti institucí trhu práce, vzdělávacích systémů a sociálních a ošetrovatelských služeb, na zvýšení investic do lidského kapitálu a na adaptace veřejné správy, posílení administrativní kapacity národních a regionálních správ.

Tématické operační programy

- OP Podnikání a inovace
- OP Životní prostředí
- OP Doprava
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- Integrovaný operační program

Regiony ČR NUTS II s výjimkou hlavního města Prahy byly pro programovací období strukturálních fondů 2007 – 2013 zařazeny pod cíl „Konvergence“ a budou moci v rámci tohoto cíle využívat podpory ze strukturálních fondů.

Regionální operační programy

- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Severovýchod

- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Střední Čechy
- ROP NUTS II Střední Morava

V tabulce 4 je vidět rozdělení finančních zdrojů v cíli Konvergence.

Tabulka 4 - Rozdělení finančních zdrojů v cíli Konvergence

Operační program	%	mil. eur (odhad)
OP Podnikání a inovace	11,75	3.041,20
OP Výzkum a vývoj pro inovace	8	2.070,60
OP Lidské zdroje a Zaměstnanost	10	2.588,20
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	7	1.811,80
OP Životní prostředí	20	5.176,50
OP Doprava	21,5	5.564,70
Integrovaný operační program	7,5	1.941,20
Regionální operační programy	13,25	3.429,40
OP Technická pomoc	1	258,8
Celkem	100	25.882,30

Zdroj: www.finance.cz, 2007

B. CÍL REGIONÁLNÍ KONKURENCESCHOPNOST A ZAMĚŠTNANOST

Regionální programy určené pro regiony a orgány regionální správy mají za cíl podporovat ekonomické změny v průmyslových, městských a venkovských oblastech. Jedná se o podporu regionů s HDP vyšším než 75 % průměru Evropské unie. Intervence je zaměřena na inovace a ekonomiku založenou na znalostech, na životní prostředí a předcházení rizikům a na dostupnost a služby základního ekonomického významu.

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita

Tabulka 5 - Rozdělení finančních zdrojů v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Operační program	%	mil. eur (odhad)
OP Praha Adaptabilita	29	121,6
OP Praha Konkurenceschopnost	71	297,7
Celkem	100	419,3

Zdroj: www.finance.cz, 2007

V tabulce 5 je uvedeno rozdělení finančních zdrojů v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

C. Cíl EVROPSKÁ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE

Evropská územní spolupráce je zaměřena na podporu harmonického a vyváženého rozvoje na území Unie, tedy na podporu další integrace EU spoluprací na přeshraniční, mezinárodní a meziregionální úrovni. Mezi hlavní priority EÚS patří podpora rozvoje vědy a výzkumu a informační společnosti, životní prostředí a předcházení rizikům a řízení vodních zdrojů.

- INTERACT II
- ESPON II
- OP Mezuregionální spolupráce
- OP Nadnárodní spolupráce

Tabulka 6 udává rozdělení finančních zdrojů v cíli Evropská územní spolupráce.

Tabulka 6 - Rozdělení finančních zdrojů v cíli Evropská územní spolupráce

Operační program	%	mil. eur (odhad)
OP přeshraniční spolupráce	90	345,6
OP nadnárodní spolupráce	10	38,4
OP meziregionální spolupráce	-	-
Celkem	100	384

Zdroj: www.finance.cz, 2007

Pro získání finanční podpory od Evropské unie musela Česká republika vypracovat Národní rozvojový plán pro období 2007-2013, ve kterém jsou jasně definována

konkrétní pravidla a strategie čerpání finančních prostředků z fondů EU. Čerpání těchto finančních prostředků je následně realizováno pomocí tzv. operačních programů. Řídicími orgány OP jsou česká ministerstva, která jsou povinna ke každému programu vypracovat podrobný metodologický materiál (příručku pro žadatele o pomoc z fondů EU) a specifikovat konkrétní podmínky a požadavky projektové žádosti v rámci daného OP. Pokud chtějí čeští podnikatelé některý z těchto programů využít, musí nejprve vymyslet a zpracovat podnikatelský projekt a podat si projektovou žádost u řídicího orgánu zvoleného operačního programu. Podmínkou získání finanční podpory z OP je zaměření projektu na jeden z cílů NRP a splnění všech podmínek, stanovených řídicím orgánem daného programu.

5.1. Operační program Podnikání a inovace

Operační program podnikání a inovace navazuje na Operační program Průmysl a podnikání (OPPP), který byl vyhlášen po vstupu České republiky do Evropské unie pro zkrácené programovací období let 2004-2006. Nový operační program byl vypracován Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR na období 2007-2013 v návaznosti na hlavní strategické dokumenty ČR (Strategie hospodářského růstu ČR, Strategie regionálního rozvoje, Strategie udržitelného rozvoje, Národní inovační politika, apod.). Je hlavním programovým dokumentem realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti v sektoru průmyslu a významným nástrojem realizace Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007-2013 schválené usnesením vlády České republiky č. 392/2006. Operační program Podnikání a inovace byl schválen vládou 15. listopadu 2006 usnesením č. 1302/2006 a následně byl předložen českou stranou Evropské komisi k oficiálnímu projednání spolu s Národním strategickým referenčním rámcem, jenž zastřešuje všechny operační programy v ČR.

Pro stanovení podmínek poskytování finanční podpory ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU jsou členské státy povinné vypracovat a předložit Evropské komisi ke schválení tzv. operační programy. Ministerstvo průmyslu a obchodu vypracovalo pro období 2007 – 2013 Operační program Podnikání a inovace, který je hlavním programovým dokumentem realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti v sektoru průmyslu a významným nástrojem realizace Koncepce rozvoje

malého a středního podnikání na období 2007 – 2013 schválené usnesením vlády České republiky č. 392/2006.

Na základě operačního programu Podnikání a inovace (OPPI) je České republice poskytována finanční podpora podnikatelům, a to jak ze zdrojů státního rozpočtu, tak z prostředků Evropské unie. Konkrétně z Evropského fondu pro regionální rozvoj, zaměřeného na podporu rozvoje a strukturálních změn regionů, jejichž rozvoj zaostává a hospodářská a sociální přeměna čelí strukturálním obtížím. V tabulce 7 je uveden návrh na rozložení finančních prostředků OPPI na období 2007 – 2013.

Tabulka 7 - Návrh rozložení finančních prostředků Operačního programu podnikání a inovace na jednotlivé roky 2007 – 2013 v Kč

Rok	Strukturální fondy (ERDF)	Fond soudržnosti	Celkem
2007	377 345 254	0.0	377 345 254
2008	395 906 354	0.0	395 906 354
2009	414 548 594	0.0	414 548 594
2010	434 062 564	0.0	434 062 564
2011	453 585 440	0.0	453 585 440
2012	473 037 352	0.0	473 037 352
2013	492 826 988	0.0	492 826 988
Celkem 2007 - 2013	3 041 312 546	0.0	3 041 312 546

Zdroj: www.mpo.cz, 2007

Globálním cílem je zvýšení konkurenceschopnosti sektoru průmyslu a služeb a rozvoj podnikání, udržení přitažlivosti České republiky, regionů a měst pro investory, podpora inovací, stimulace poptávky po výsledcích výzkumu a vývoje, komercializace výsledků výzkumu a vývoje, podpora podnikatelského ducha a růstu hospodářství založeného na znalostech pomocí kapacit pro zavádění nových technologií a inovovaných výrobků, včetně nových informačních a komunikačních technologií.

K dosažení globálního cíle budou finanční prostředky v rámci operačního programu koncentrovány na vymezené prioritní osy, viz příloha 5, charakterizující jednotlivé specifické cíle tak, aby se na hospodářském růstu České republiky v budoucnosti

podílely všechny regiony a byly rovněž potlačeny tendence sociálního vyčleňování určitých skupin obyvatelstva. Specifických cílů je dosahováno pomocí podpory určitých oblastí v rámci speciálně vytvořených programů podpory. Prostřednictvím těchto programů se realizuje konkrétní podpora podnikatelských subjektů.

Operační program Podnikání a inovace zahrnuje těchto 15 nových programů podpory, kterými jsou naplňovány cíle Operačního programu:

- **PROGRES**

Cílem programu je umožnit realizaci rozvojových podnikatelských projektů malých podniků s kratší historií. Zvýšit konkurenceschopnost podniků zaváděním nových výrobních technologií, zintenzivnit rozvoj informačních a komunikačních technologií a služeb pro podnikání.

Forma podpory: úvěr

- **START**

Cílem programu je podpořit realizaci podnikatelských záměrů fyzických i právnických osob vstupujících do podnikání poprvé nebo s delším časovým odstupem. Zvyšovat motivaci k zahájení podnikání, zintenzivnit aktivitu malých a středních podniků a vytvářet podmínky pro využití nových finančních nástrojů pro zahájení podnikání. Oblast podpory je začínajícím podnikatelům.

Forma podpory: úvěr

- **ZÁRUKA**

Program používá zvýhodněných záruk k usnadnění realizace podnikatelských projektů malých a středních podniků zaměřených na investice.

Forma podpory: zvýhodněná záruka

- **ROZVOJ**

Cílem programu je zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků prostřednictvím podpory zavádění progresivních technologií.

Forma podpory: dotace

- **ICT A STRATEGICKÉ SLUŽBY**

Cílem programu je pomocí dotací podpořit konkurenceschopnost a růst ICT sektoru v České republice a podpora vybraných strategických služeb.

Forma podpory: dotace

- **ICT V PODNICÍCH**

Program usiluje o zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků prostřednictvím kvalitativně vyššího využití jejich potenciálu v oblasti pořizování a rozšiřování informačních systémů.

Forma podpory: dotace

- **EKOENERGIE**

Cílem programu je stimulovat aktivitu podnikatelů v oblasti snižování energetické náročnosti výroby a vyššího využití obnovitelných a druhotných zdrojů. Zvýšit účinnost užití energií v průmyslu.

Forma podpory: dotace

- **INOVACE**

Cílem programu je stimulovat a zvýšit inovační aktivitu MSP i velkých podniků v oblasti výroby i služeb (zavádění inovací technologií, výrobků a služeb).

Forma podpory: dotace

- **POTENCIÁL**

Cílem programu je posílit vývojové kapacity podniků (zejména MSP) a posílit spolupráci podniků s výzkumnými a vývojovými institucemi.

Forma podpory: dotace

- **SPOLUPRÁCE**

Program je zaměřen na podporu vzniku a rozvoje kooperačních odvětvových seskupení - klastrů, pólů excelence, technologických platforem a dalších kooperačních projektů. Povzbudit spolupráci sektoru průmyslu se subjekty z oblasti výzkumu a

vývoje, zkvalitnit infrastrukturu pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace, zefektivnit využití lidského potenciálu v průmyslu a zkvalitnit podnikatelskou infrastrukturu.

Forma podpory: dotace

- **PROSPERITA**

Program podporuje zakládání a další rozvoj subjektů infrastruktury pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace zaměřených zejména na realizaci nových technologií a konkurenceschopných výrobků a služeb.

Forma podpory: dotace

- **ŠKOLICÍ STŘEDISKA**

Cílem programu je zaměřit investice do infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů v podnicích a také v institucích, které poskytují služby pro podnikatelské subjekty v oblasti dalšího profesního vzdělávání.

Forma podpory: dotace

- **NEMOVITOSTI**

Program poskytuje podporu na projekty zaměřené na zkvalitnění infrastruktury pro podnikání.

Forma podpory: dotace

- **PORADENSTVÍ**

Cílem programu je zlepšení kvality a dostupnosti poradenských, informačních a vzdělávacích služeb pro malé a střední podniky a tím i zvýšení jejich konkurenceschopnosti.

Forma podpory: dotace

- **MARKETING**

Program je zaměřen na podporu vzdělávacích, asistenčních a informačních služeb a poradenství v oblasti mezinárodního obchodu. Vytvořit institucionální, technické a administrativní podmínky pro realizaci operačního programu.

Forma podpory: dotace

Těchto 15 programů Operačního programu Podnikání a inovace je vyhlášováno Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR formou výzvy v Obchodním věstníku a inzerátu ve vybraných periodikách.

Programy jsou plně v souladu s Lisabonskou strategií a jako takové se zaměřují zejména na následující oblasti podpory:

- infrastruktura pro průmyslový výzkum a vývoj;
- využití tzv. "brownfields";
- zavádění inovací v podnicích, zejména malých a středních;
- spolupráce mezi podniky a výzkumnými institucemi;
- podpora transferu technologií;
- podpora malého a středního podnikání;
- podpora prorůstových projektů malých a středních podnikatelů v regionech se soustředěnou podporou státu;
- podpora obnovitelných zdrojů energie.

Významnou součástí OPPI je podpora podnikatelského prostředí v ČR jakožto jednoho z klíčových atributů budoucího dalšího úspěšného rozvoje české ekonomiky. Kvalitní podnikatelské prostředí vytváří podmínky pro úspěšný vznik a rozvoj konkurenceschopných podnikatelských subjektů, které následně vytvářejí nová pracovní místa a celkově posilují hospodářskou a sociální soudržnost.

5.1.1. Postup pro získání podpory z programu Podnikání a inovace

Způsob, jak podat žádost o podporu z OPPI a jaké povinnosti ze získání podpory pro úspěšného žadatele vyplývají, jsou shrnuty v následujících krocích:

1. krok: Kvalitní podnikatelský záměr

Základní podmínkou úspěchu je kvalitní podnikatelský záměr. Je třeba mít jasnou představu o tom, jaký projekt uskutečnit a zda jste schopni ho realizovat a zafinancovat.

Záměr musí být v souladu se zaměřením příslušného dotačního programu a měl by být také dostatečně efektivní a udržitelný.

2. krok: Získání základních informací o možnostech podpory podnikatelského záměru

Veškeré podklady a informace potřebné ke zpracování žádosti o podporu se dají získat na veřejných i soukromých informačních místech a agenturách.

3. krok: Zažádání o poskytnutí podpory a hodnocení projektu

Žádosti do dotačních programů OPPI se podává ve 2 stupních (Registrační žádost a Plná žádost). Vyplní se a odešle se plná žádost včetně požadovaných příloh, zejména podnikatelského záměru ve stanovené lhůtě. Rozhodnutí o poskytnutí dotace vydává Ministerstvo průmyslu a obchodu, které zasílá žadateli.

4. krok: Realizace projektu

Projekt se může (ve vztahu ke způsobilým výdajům) začít realizovat po přijetí registrační žádosti. Podstupuje se tím však riziko, že projekt nemusí být v hodnotícím procesu schválen, a náklady na jeho realizaci se tak nebudou moci uplatnit.

5. krok: Žádost o platbu dotace a kontrola na místě

Podpora bude vyplacena zpětně na základě předložené žádosti o platbu, která se musí podat. Formálně správná a kompletní žádost projde na příslušné agentuře procesem autorizace plateb a v případě, že se nezjistí žádné nedostatky, bude předána na Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR ke schválení a následnému proplacení.

6. krok: Monitorování přínosu podpořeného projektu

Monitorování projektů probíhá v průběhu realizace projektu i po ukončení realizace projektu. Hlavním cílem monitorování je průběžné zjišťování pokroku v realizaci podpořených projektů. Jakožto příjemce dotace musíte CzechInvest informovat o svém projektu v monitorovacích zprávách, které budete pravidelně předkládat.

6. Analýza podmínek pro rozvoj MSP v Jihočeském kraji

V této kapitole diplomové práce je analyzována současná situace podmínek pro rozvoj MSP v Jihočeském kraji. Cílem bylo zjistit, jak malý a střední podnikatelé využívají operační program Podnikání a inovace, jaké jsou v kraji instituce zabývající se podporou podnikání. Nakonec byl proveden výzkum, díky němuž bylo zjištěno, zdali jsou podnikatelské subjekty informovány o finančních podporách a možnostech spolupráce, ale také jak jsou spokojeny s podmínkami pro podnikání v České republice.

6.1. Využití programu OPPI v Jihočeském kraji

Hlavním smyslem Operačního programu Průmysl a podnikání bylo posílit rozvoj malých a středních podniků, což se podařilo. Přes 80% všech podpořených projektů podaly právě firmy do 250 zaměstnanců. Podpořeným firmám se za poslední půl rok prokazatelně zvýšily některé ekonomické ukazatele.

Tabulka 8 - Počet podaných žádostí, zamítnutých žádostí a přiznaných dotací programu OPPI ve srovnání s jednotlivými kraji k 18. 2. 2008

Kraj	Počet podaných žádostí	Počet zamítnutých žádostí	Počet přiznaných dotací
Středočeský	455	199	252
Jihočeský	287	103	173
Plzeňský	326	115	200
Karlovarský	106	36	69
Ústecký	262	97	149
Liberecký	160	61	98
Královéhradecký	336	112	220
Pardubický	375	146	226
Vysočina	289	100	179
Jihomoravský	672	239	408
Olomoucký	324	119	198
Zlínský	373	140	226
Moravskoslezský	707	233	463
ČR	4 673	1 701	2 861

Zdroj: www.czechinvest.cz, 2007

V předchozí tabulce 8 je znázorněn počet podaných, zamítnutých a přiznaných žádostí k datu 18. 2. 2008 ve srovnání mezi jednotlivými kraji. Celkem bylo podáno 4 673 žádostí. V Jihočeském kraji bylo podáno 287 žádostí, což je desátý nejvyšší počet ve srovnání mezi jednotlivými kraji.

Tabulka 9 uvádí celkový počet podaných žádostí o podporu v Jihočeském kraji k datu 18. 2. 2008 do jednotlivých programů OPPI. Nejvíce přiznaných žádostí na základě podaných bylo v programu Prosperita a Reality a nejvíce zamítnutých žádostí na základě podaných bylo v programu Školící střediska, Úspory energie a Inovace. Největší počet přiznaných dotací je v programu Start.

Tabulka 9 - Přehled podaných, zamítnutých žádostí a přiznaných dotací do programů OPPI v Jihočeském kraji k 18. 2. 2008

Program	Počet podaných žádostí	Počet zamítnutých žádostí	Počet přiznaných dotací
Prosperita	4	1	3
Reality	6	1	5
Školící střediska	6	4	2
Klastery	12	5	7
Rozvoj	65	47	18
Marketing	18	2	16
Inovace	18	15	3
Úspory energie	4	2	2
Obnovitelné zdroje energie	17	2	7
Start	66	7	56
Kredit	71	17	54
Celkem	287	103	173

Zdroj: www.czechinvest.cz, 2007

Proto, aby byla dotace přiznána, musí žadatel dodržet podmínky, k nimž se zavázal při podpisu Podmínek poskytnutí dotace před vydáním Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Mezi podmínky, ke kterým se žadatel zavazuje, patří zejména:

- vedení analytického účetnictví;
- výběr dodavatelů zakázek, na které bude poskytnuta podpora z Operačního programu Podnikání a inovace, dle předem stanovených pravidel;
- zajištění publicity projektů, na které je poskytnuta dotace, formou plaket, štítků, billboardů apod. během a po realizaci projektu dle stanovených pravidel;

- dělení projektů na jednotlivé etapy dle harmonogramu prací na základě předem stanovených podmínek (délka etapy je omezena časovou délkou a výší platby dotace).

Nejčastější důvod zamítnutí žádostí o dotaci je právě nesplnění některých z daných podmínek pro poskytnutí dotace či třeba odstoupení žadatele.

6.2. Vybrané instituce pro podporu podnikání v Jihočeském kraji

V Jihočeském kraji je několik institucí na podporu malých a středních podnikatelů, kde se mohou podnikatelské subjekty informovat, popř. žádat o podpory z operačního programu Podnikání a inovace. Zde jim může být poskytnuta veškerá pomoc v oblasti podnikání. Jsou to např. tyto instituce:

6.2.1. Agentura CzechInvest

Agentura CzechInvest je státní příspěvková organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR. Na začátku roku 2004 založila síť třinácti regionálních kanceláří ve všech krajských městech. Důvodem jejich vzniku bylo rozšíření nabídky služeb. Regionální kanceláře agentury CzechInvest poskytují informace o službách agentury a možnostech podpory podnikání ze strukturálních fondů EU, pomáhají firmám, které mají zájem realizovat svou investici v daném regionu a spolupracují se zástupci místní správy a samosprávy, školami a dalšími regionálními institucemi při hledání příležitostí rozvoje podnikatelského prostředí regionu.

Služby CzechInvestu:

- informace o možnostech podpory pro malé a střední podnikatele;
- implementace dotačních programů financovaných EU a státem;
- formální poradenství k projektům;
- správa databáze podnikatelských nemovitostí;
- podpora subdodavatelů – správa databáze českých dodavatelských firem;
- pomoc při realizaci investičních projektů;

- zprostředkování státní investiční podpory;
- AfterCare – služby pro zahraniční investory, kteří již působí v České republice, podpora při reinvesticích.

6.2.2. Jihočeská hospodářská komora

Oblastní kanceláře jsou v Českých Budějovicích, v Českém Krumlově, v Jindřichově Hradci, v Milevsku, v Písku, v Prachaticích, ve Strakoniciích, v Táboře a v Písku. Hlavním posláním Jihočeské hospodářské komory je podpora rozvoje podnikatelského prostředí a prosazování zájmů podnikatelů. Má své nezastupitelné místo v oblasti shromažďování a poskytování informací pro podnikatele a v oblasti vytváření neformálních obchodních kontaktů. V současné době nabývá na významu vytváření podmínek pro navazování kooperací i širší obchodní spolupráce s komorami a podnikateli v zemích EU, zejména přímo sousedících s Jihočeským krajem, tedy Rakouskem a Německem.

Od 14.5.2007 má JHK 1065 členů:

- malé podniky (0 – 25 zaměstnanců): 72%
- střední podniky (26 – 200 zaměstnanců): 21%
- velké podniky (201 a více zaměstnanců): 7%

6.2.3. Regionální rozvojová agentura jižních Čech RERA, a. s.

RERA a. s., se sídlem v Českých Budějovicích, byla podle vzoru regionálních rozvojových agentur úspěšně působících v zemích EU založena a koncipována na principu partnerství jednotlivých regionálních subjektů působících v oblasti jižních Čech. Svou činnost společnost zahájila s cílem podporovat a koordinovat hospodářský, sociální a kulturní rozvoj Jihočeského regionu.

6.2.4. Jihočeská agentura pro podporu inovačního podnikání o.p.s.

Jihočeská agentura pro podporu inovačního podnikání o. p. s. (JAIP), která sídlí v Českých Budějovicích, vznikla v červnu 2005 přeměnou platformy Steering Committee pro podporu inovací v Jihočeském kraji do neziskové společnosti a v současné době přebírá všechny její činnosti a pravomoci. Jediným zakladatelem JAIP je Jihočeská hospodářská komora.

JAIP zaštiťuje oblast podpory výzkumu, vývoje a inovací v regionu a poskytuje veřejnosti tyto obecně prospěšné služby:

- Výzkum a vývoj v oblasti managementu podpory inovací regionálního charakteru. Výzkum a vývoj v oblasti přechodu na regionální ekonomiku, jež je založena na znalostech s důrazem na regionální specifika.
- Spolupráce při tvorbě, realizaci a koordinaci výzkumné inovační politiky.
- Pořádání odborných kurzů, školení a dalších vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti v oblasti výzkumné a inovační politiky, managementu a ekonomiky výzkumu, vývoje a podpory inovací regionálního charakteru.
- Vzdělávání manažerů a dalších pracovníků z akademické i podnikové sféry v oblasti výzkumu a vývoje, resp. v oblasti využívání výsledků výzkumu a vývoje prostřednictvím ochrany duševního vlastnictví a přenosu technologií.
- Poradenská činnost v oblasti výzkumné a inovační politiky, managementu a ekonomiky výzkumu a vývoje regionálního charakteru.
- Informační služby včetně publikační činnosti v oblasti výzkumné a inovační politiky, managementu a ekonomiky výzkumu a vývoje regionálního charakteru.

6.3. Výsledky dotazování

V této části jsou analyzovány veškeré otázky z dotazníkového šetření, které bylo provedeno v Jihočeském kraji. Cílem výzkumu bylo zjistit, zda jsou podnikatelské subjekty informovány o finančních podporách a možnostech spolupráce, ale také jak jsou spokojeny s podmínkami pro podnikání v České republice. Pro lepší znázornění jsou u jednotlivých otázek uvedeny grafy.

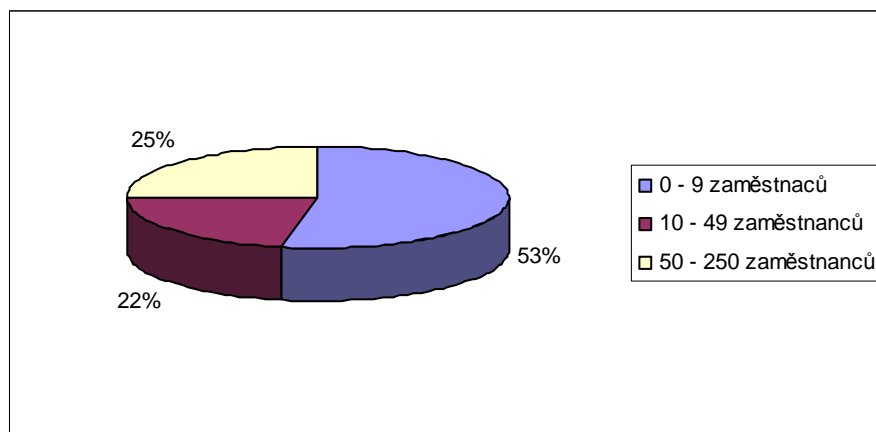
Osloveno bylo celkem 150 drobných, malých a středních podnikatelů, jejichž počet zaměstnanců je menší než 250. Výzkum byl proveden pomocí dotazníku v elektronické, ale i v tištěné formě (příloha 5). Dotazník obsahoval celkem 11 otázek. Z celkového počtu 150 oslovených podnikatelů dotazník vyplnilo jen 32. Ostatní respondenti na žádost o vyplnění dotazníku z velké části nereagovali, někteří se z nedostatku času omluvili anebo se odmítli výzkumu účastnit.

Pro výzkum bylo nakonec využito tedy jen 32 dotazníků, a proto byly některé zjištěné informace srovnány s podklady, jež vycházejí z šetření, která byla provedena na obdobné téma v rámci seminárních prací studentů a v rámci projektu řešeného firmou Legroconsult s. r. o.

1. Otázka – Kolik zaměstnanců v současnosti pracuje ve vaší firmě?

Na tuto otázku 17 respondentů (což je 53 %) odpovědělo, že v současnosti v jejich firmě pracuje 0 – 9 zaměstnanců, 7 (což je 22 %) zaměstnává 10 – 49 zaměstnanců a 8 (což je 25 %) 50 – 250 zaměstnanců, viz obr. 7.

Obr. 7 – Počet zaměstnanců ve firmě

Zdroj: Vlastní výzkum

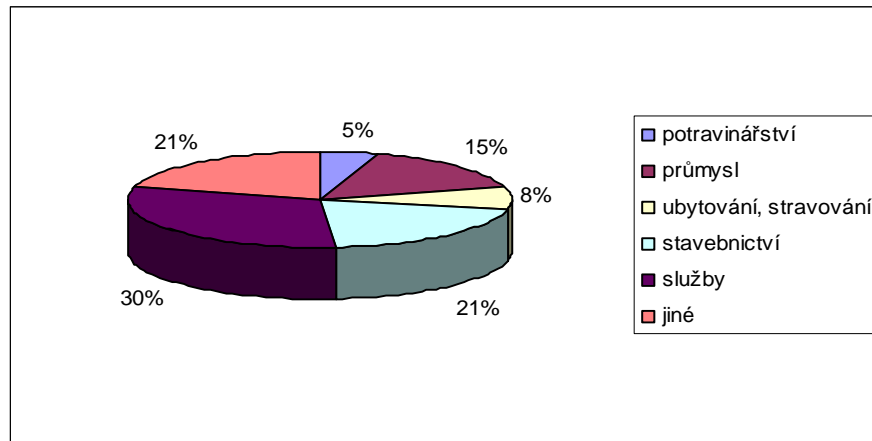
2. Otázka – Jaký je obor podnikatelské činnosti Vaší firmy?

Z obr. 8 vyplývá, v jakém odvětví nejčastěji podnikají dotazované firmy:

- Potravinářství 2 podniky (5 %);
- Průmysl 6 podniků (15 %);
- Ubytování a stravování 3 podniky (8 %);
- Stavebnictví 8 podniků (21 %);

- Služby 12 podniků (30 %);
- Jiné obory 8 podniků (21 %).

Obr. 8 – Obor podnikatelské činnosti firmy

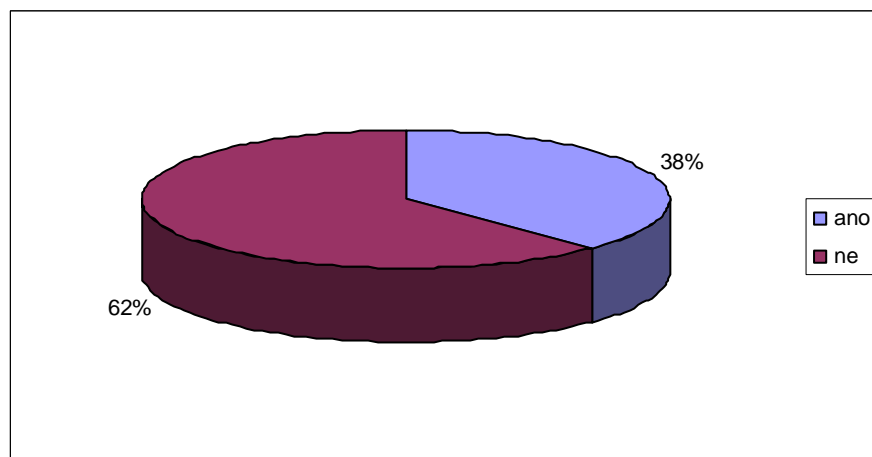

Zdroj: Vlastní výzkum

3. Otázka – Jste spokojeni s podmínkami pro podnikání v České republice?

V této otázce 38 % tedy 12 firem uvedlo kladnou odpověď a jsou tedy spokojeni s podmínkami pro podnikání v ČR. Zbýlých 63% dotazovaných (což je 20 firem) uvádí svoji nespokojenost (obr. 9).

Obr. 9 – Spokojenost s podmínkami pro podnikání v ČR

Zdroj: Vlastní výzkum

4. Otázka – Co byste chtěli zlepšit v rámci malého a středního podnikání?

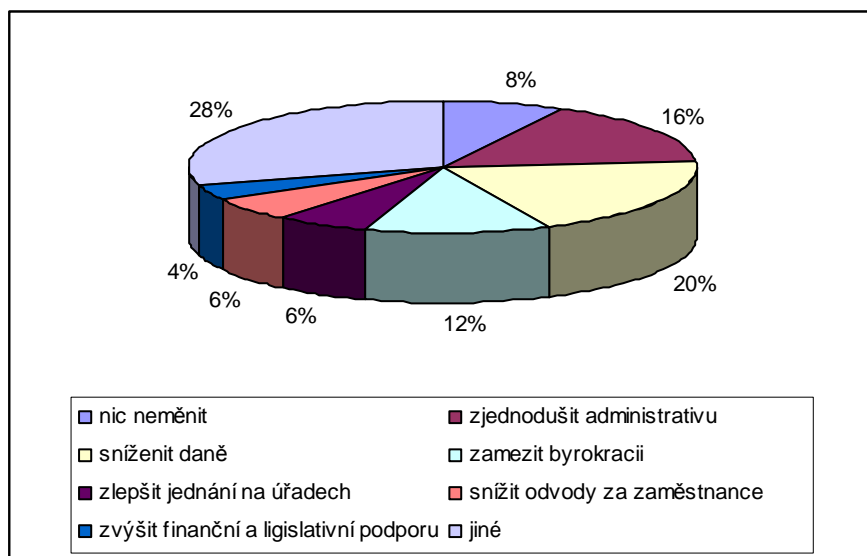
Tato otázka byla otevřená, tudíž bylo získáno od respondentů mnoho odpovědí. Tím, že mohli uvést více možností.

Nejčastěji bylo uvedeno následující:

- zjednodušit administrativu8 x;
- snížit daně6 x;
- zamezit byrokracii.....6 x;
- zlepšit jednání na úřadech3 x;
- snížit odvody za zaměstnance3 x;
- zvýšit finanční a legislativní podporu2 x;
- jiné uvedené odpovědi15 x.

Procentuelní vyjádření odpovědí na 4. otázku znázorňuje obr. 10.

Obr. 10 – Co zlepšit v rámci malého a středního podnikání

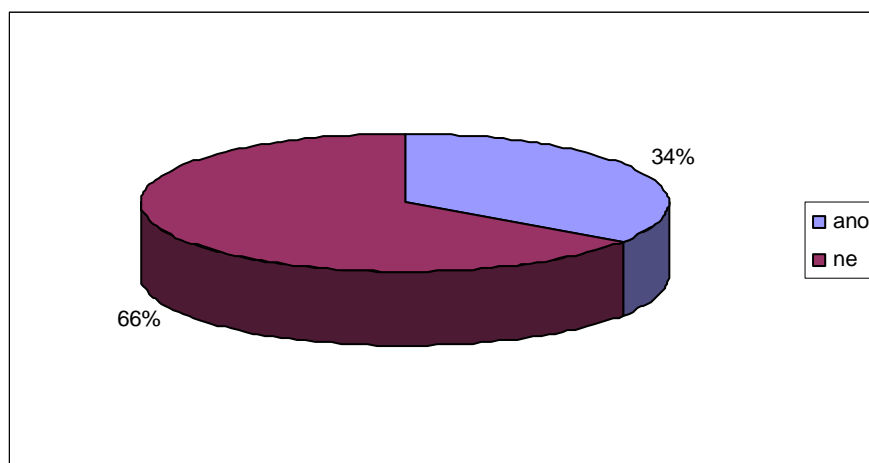

Zdroj: Vlastní výzkum

5. Otázka – Jste dostatečně informováni o podporách plynoucích z národních programů MSP?

Z obr. 11 je zřejmé, že 11 podnikatelských subjektů (34 %) je informováno o finančních podporách plynoucích z úrovně státu, ale naopak 21 firem, což je 66 %, nemají dostatek informací.

Obr. 11 – Informovanost o finančních podporách plynoucích z národních programů MSP

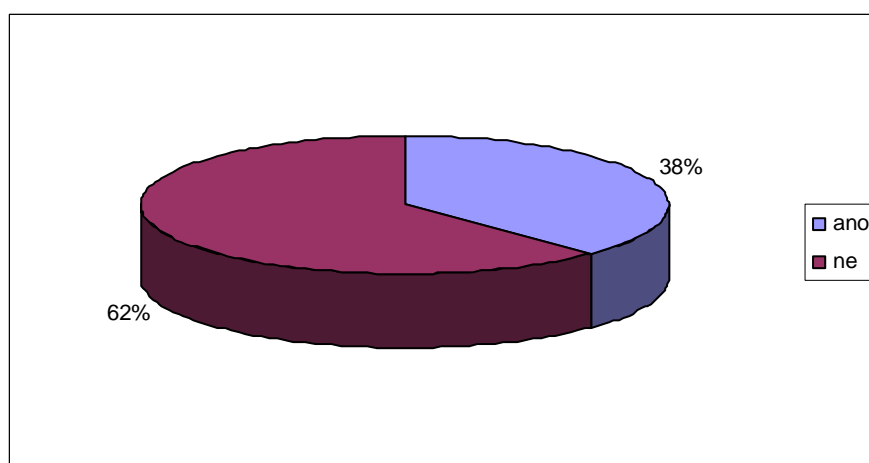

Zdroj: Vlastní výzkum

6. Otázka – Jste dostatečně informováni o podporách plynoucích ze strukturálních fondů EU?

Z výzkumu vychází, viz obr. 12, že z celkového počtu 32 dotazovaných firem je jen 38 %, tj. 12, dostatečně o podporách z EU informováno, ale bohužel většina tj. 62 %, tedy 20, nemá dostatek informací. Je důležité zmínit, že několik podnikatelů, kteří sice odpověděli ne, programy podpory znají, ale nejsou o nich dostatečně informováni.

Obr. 12 – Informovanost o finančních podporách plynoucích ze strukturálních fondů EU

Zdroj: Vlastní výzkum

Touto otázkou se zabývaly také uvedené výzkumy, z nichž vyplývá, že více než polovina dotazovaných tj. 63 % odpověděla, že o programech podpory MSP z EU je dostatečně informována a ostatní (37 %) nejsou.

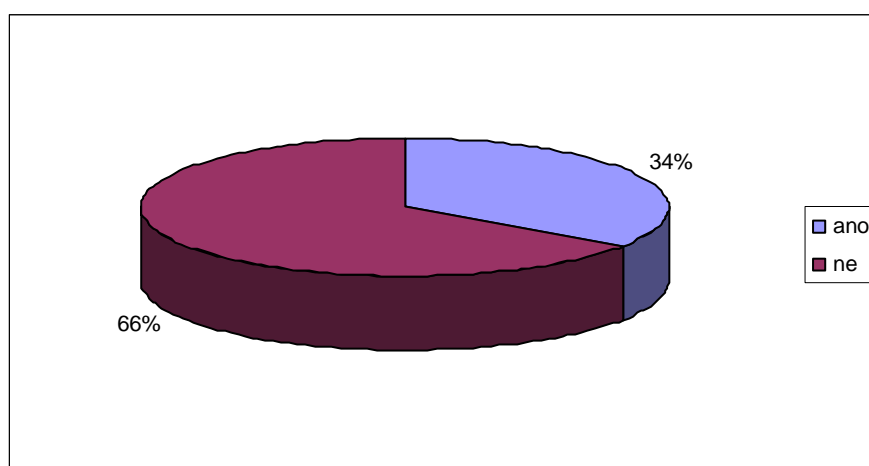
Při srovnání obou výzkumů byly zjištěny rozdílné výsledky, což může být způsobeno např. rozdílným počtem respondentů ve výzkumech nebo i velikostí podniku. Je známé, že střední firmy jsou více informované, protože sledují více situací v podnikání než drobní podnikatelé, kteří vidí prioritu hlavně v zabezpečení chodu své firmy. V mém výzkumu převažovala právě kategorie drobných podnikatelů 0 – 9 zaměstnanců, kteří z větší části odpovídali, že nejsou dostatečně informováni o podporách pro podnikatele z EU.

7. Otázka – Víte co jsou klastry?

Z obr. 13 vyplývá, že z celkového počtu 32 dotazovaných podnikatelů jen 11 tedy 34 % bylo informováno o tom, co je klastr. Ostatních 21 ,tedy 66 %, nemají povědomí o možnosti této formy kooperace.

Touto otázkou se zabývaly také další uvedené výzkumy, které došly k podobným výsledkům. Z celkového počtu dotazovaných podnikatelů (tj. 120) se došlo k takovému závěru, že pouze 26, tedy 27 %, ví, jaký je význam slova klastr. Zbylých 74, tedy 73 %, klastr neznají.

Obr. 13 – Informovanost o klastrech

Zdroj: Vlastní výzkum

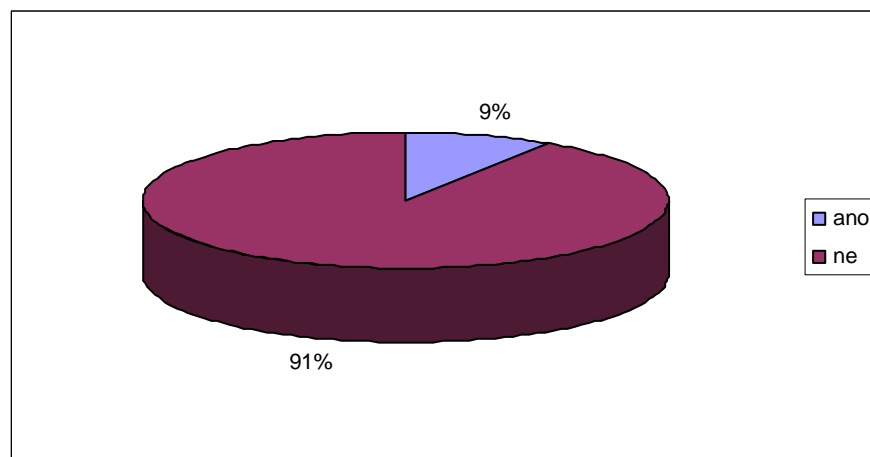
8. Otázka – V případě odpovědi ano, máte zájem stát se členem klastru?

Tato otázka byla položena tehdy, pokud respondenti odpověděli v předchozí otázce ano. Z 11 respondentů, kteří uvedli kladnou odpověď na minulou otázku, pouze jeden uvažuje o členství v klastru. Zbylých 10 nemá zájem stát se členem klastru. Procentuelně jsou tyto poznatky znázorněny v obr. 14.

To, zda mají malí a střední podnikatelé zájem o členství v klastru bylo zjišťované také uvedenými výzkumy, z nichž plyne, že 89 % dotazovaných nemá zájem stát se členem klastru, naopak 5 % by chtěli a 6 % uvažuje, že by s členstvím souhlasili, ale až později.

Po srovnání obou výzkumů je jasné, že výsledky jsou podobné, i když čítají rozdílný počet respondentů.

Obr. 14 – Zájem o členství v klastru

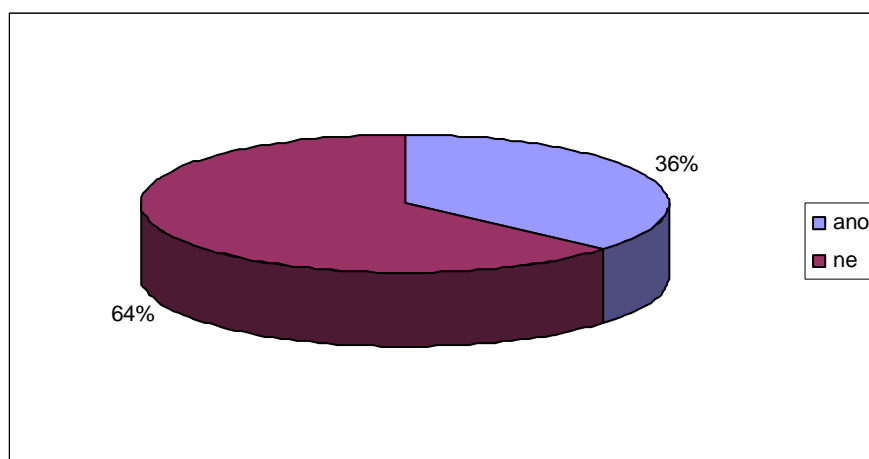

Zdroj: Vlastní výzkum

9. Otázka – Uvažujete o tom, že byste v budoucnu chtěli být členy klastru?

Také touto otázkou se zabývali pouze podnikatelé, kteří věděli co je klastr. Na obr. 15 je vidět, že jen 4 respondenti, tj. 36 %, uvažují o tom, že by se v budoucnu chtěli stát členy klastru, ale zbylých 7 (64 %) uvedlo, že o členství v klastru neuvažují.

Obr. 15 – Zájem o členství klastru v budoucnosti

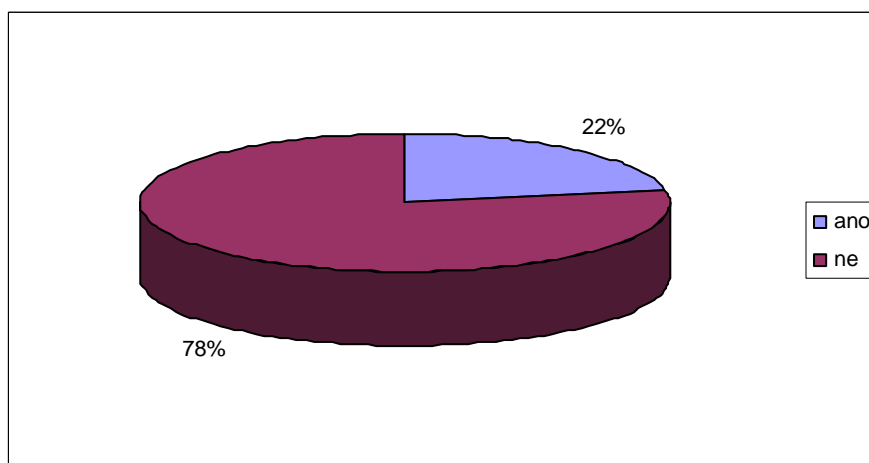

Zdroj: Vlastní výzkum

10. Otázka – Víte co je business angels?

Tato forma finanční podpory pro podnikatele není na českém trhu ještě tolik rozšířena, proto většina podnikatelů nemá o ní zatím dostatek informací. Celkem 25 respondentů, což je téměř 78 %, dle získaných odpovědí není seznámena s touto možností spolupráce. Naopak 7 respondentů, tj. 22 %, již o business angels vědí. Více přibližuje obr. 16.

Obr. 16 – Informovanost i business angels

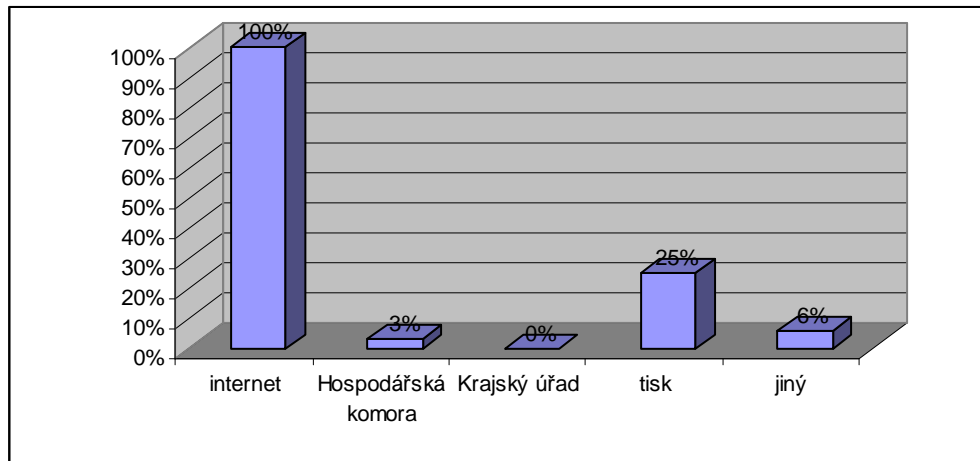
Zdroj: Vlastní výzkum

11. Otázka – Kde jste získali informace?

V této otázce mohli respondenti odpovědět ve více variantách. Z obr. 17 vyplývá, že největším zdrojem informací je internet, který pro snadnou dostupnost informací využije všech 32 podnikatelů. Poměrně velká část dotazovaných, což je 25 %, jako další

zdroj informací uvádí tisk. Pouze jeden podnikatel (3 %) se informoval na Hospodářské komoře, Krajský úřad nevyužil nikdo a jiné zdroje volili 2 respondenti (6 %).

Obr. 17 – Způsob získávání informací

Zdroj: Vlastní výzkum

6.3.1. Shrnutí výsledků výzkumu

Dle získaných informací vyplývá z dotazníkového šetření, že většina malých a středních podnikatelů zaměstnává méně jak 9 zaměstnanců a nejčastějším oborem jejich podnikatelské činnosti jsou služby a stavebnictví.

Z výzkumu je zřejmé, že spokojenost podnikatelských subjektů s podmínkami pro podnikání v České republice je velmi rozdílná. Necelá polovina uvádí svou spokojenost, naopak zbytek dotazovaných s podmínkami pro podnikání není spokojen a uvítal by určité změny. Nejfrekventovanějším návrhem v rámci těchto změn uvádějí snížení daní, zjednodušení administrativy, zamezení byrokracie na úřadech, snížení odvodů za zaměstnance, zvýšení finančních podpor v počátcích podnikání, ale někteří nebyly schopni jakýkoliv návrh uvést.

V rámci otázek zabývajících se informovaností o finančních podporách plynoucích jak z národních programů MSP, tak ze strukturálních fondů je jasné, že necelých 40 % je informováno, ale téměř 60 % dotazovaných firem chybí jakékoliv informace o podporách. Je možné, že problém v nedostatku informací může být jak na straně samotných podnikatelů a jejich nezájmu informace vyhledávat, tak na straně institucí, které se poskytováním informací o podporách zabývají.

V části výzkumu, který se zabýval možnostmi kooperací, byla položena otázka na znalost významu slova klastr. Podle získaných odpovědí bylo zjištěno, že 66 % respondentů o této formě spolupráce vědí, ale 34 % uvedlo zápornou odpověď. Neznalost může být způsobena třeba tím, že většina firem nesleduje novinky v podnikání, ale více se zaměřuje na to, co nezbytně potřebují k zajištění provozu jejich firem. Větší část podnikatelů ani neuvažuje o možném členství v klastru. Může to být způsobeno i tím, že nechtějí cokoli měnit na současném způsobu svého podnikání.

Další položenou otázkou týkající se možností kooperace byla znalost business angels. Tím, že tato možnost finanční podpory není ještě pro podnikatele tolik známá, většina odpovědí byla záporná a to v necelých 80 %.

K získání informací vždy využívají podnikatelé internet, častým zdrojem dat je také tisk, méně pak využijí jiné zdroje. Jeden jediný respondent čerpal informace z Hospodářské komory, Krajský úřad nikdo nevyužil.

7. Inovační infrastruktura a inovační aktivity Jihočeského kraje

7.1. Inovační infrastruktura Jihočeského kraje

Inovační struktura je rozptýlený strukturovaný souhrn zdrojů organizovaných v komunikační síti. Její základní funkcí je koordinace a koncentrace potencionálu kapacit používaných pro výzkum a vývoj a podniky, spolu s vytvářením rozlehlých struktur horizontální i vertikální kooperace v oblasti výzkumu a vývoje včetně kooperace v oblasti transferu technologií mezi základním a aplikovaným výzkumem a technologickým nebo společenským užitím.

Lze ji rozdělit do třech hlavních oblastí:

7.1.1. Infrastruktura fyzická

Jedná se o veškerou infrastrukturu, která vytváří základní podmínky pro fungování inovačních firem, pro výzkum a vývoj a pro co nejefektivnější průběh transferu technologií. V této oblasti se nachází jak tradiční infrastruktura dopravní a inženýrské sítě, tak především tzv. sídelní infrastruktura, kam jsou zařazovány vědeckotechnické parky, průmyslové zóny, centra transferu technologií, inkubátory a další zařízení, vytvářející prostředí pro podniky a výzkumné kapacity.

7.1.2. Infrastruktura informační

Nepostradatelným technickým předpokladem informační infrastruktury jsou kvalitní komunikační sítě, které mezinárodní vědecká komunita ve všech státech podle možností využívá. Informační systémy na patřičné úrovni jsou však spíše koncipovány na výzkum a vývoj a využívá je vědecká a studentská obec. V České republice obecně chybí informační systémy pro inovační firmy, zabývající se např. spoluprací komerčního a vědeckého sektoru.

V Jihočeském kraji zatím existuje portál www.rkoj.cz, který je spravován Jihočeskou hospodářskou komorou a prozatím plní pouze základní informační funkci

o problematice a vývoji inovačního prostředí v kraji a konkrétní problematiku spojenou se zaváděním inovací a komercializací výsledků vědeckého výzkumu neřeší. Doplňujícím portálem, který tuto problematiku částečně pokrývá je www.technoprofil-jk.cz.

7.1.3. Infrastruktura služeb

Nejdůležitějším prvkem inovační infrastruktury je infrastruktura služeb, resp. Infrastruktura organizací, poskytujících služby v souvislosti s inovacemi a inovačním podnikáním. Do této oblasti spadají především regionální a národní organizace, které se zabývají problematikou podpory výzkumu a vývoje, transferu technologií, podpory investic a podpory MSP. Další významnou částí infrastruktury výzkumu a vývoje, která překrývá oblast informační a oblast sužeb jsou knihovny a informační centra.

7.2. Inovační aktivity Jihočeského kraje

Inovační aktivity v Jihočeském kraji se nacházejí v oblasti automatizace výroby, v oblasti životního prostředí, potravinářství, energetiky, alternativních zdrojů energie a energetických úspor, v oblasti informačních technologií, v medicíně a biotechnologických oblastech a ve strojírenství. Ve firmách dochází k využívání nových technologií pro zefektivňování vnitřních procesů, pro oblast energetických úspor, omezení škod na životním prostředí atd. Firmy často uvádějí jako inovaci i zavedení ISO norem, díky nimž dochází k zproduktivnění výroby a snížení nákladů.

Inovující firma by měla vykazovat charakteristické vlastnosti, které mohou být seskupeny do dvou hlavních kategorií:

- strategické schopnosti – dlouhodobý pohled, schopnost rozpoznat a předvídat tržní trendy, ochota a způsobilost přijímání veškerých potřebných informací.
- organizační schopnosti – smysl pro risk a schopnost jeho zvládnutí, interní spolupráce mezi jednotlivými provozními odděleními a externí spolupráce s veřejným výzkumem, poradenstvím, zákazníky a dodavateli, zapojení firmy do procesu změny a investice do lidských zdrojů.

8. Podpora rozvoje a kooperace malých a středních podniků

Přetrvávajícím problémem mnoha českých firem je jejich izolovanost a nedostatečná komunikace a spolupráce s vědeckovýzkumnou sférou. Řešením by mohlo být nalezení možnosti podpory rozvoje nebo kooperace MSP, která by napomohla k rozvoji firem a k zvýšení jejich konkurenceschopnosti. Existuje řada možností, jak mohou podniky spolupracovat a tím získávají výhodnější postavení na trhu oproti jiným větším firmám. Zde jsou zmíněny jen některé z možností podpory rozvoje malých a středních podnikatelů a spolupráce.

8.1. Podnikatelská a inovační centra

Podnikatelé mohou v současnosti využít pro své inovační aktivity např. služeb různých regionálních podnikatelských i inovačních center, která jsou důležitá pro svůj rozvoj. Jejich hlavním posláním je podporovat začínající podnikatele při tvorbě inovačního projektu, startu firmy a samotném podnikání, pomáhat při tvorbě inovačních příležitostí, podporovat kooperaci mezi inovačními firmami, zprostředkovat firmám přístup na mezinárodní trhy, kontakty v tuzemsku i zahraničí. Poskytují malým a středním podnikům komplexní spektrum služeb za příznivých podmínek se zaměřením na informace o společnostech, s nimiž by mohl podnikatel spolupracovat v jiných regionech nebo zemích EU.

V Jihočeském kraji je to např. Třeboňské inovační centrum, které zahrnuje centrum aplikovaného výzkumu a podnikatelský inkubátor. Hlavním zaměřením TIC jsou solární a energetické programy, strojírenská ekotechnika, inovace a podnikání v oblasti jemné mechaniky a optiky, využívání kořenových čistíren, biotechnologie a ekotechniky v oblasti setrvalého hospodaření s látkami v krajině.

Podnikatelé by se měli v rámci kooperace zaměřovat na různé inovační aktivity, které by vedly k jejich dalšímu rozvoji. K těmto aktivitám patří např. zakládání a další rozvoj vědeckotechnických parků, podnikatelských inkubátorů, center pro transfer technologií a také vytváření sítí business angels, které podněcují vznik a rozvoj inovativních firem.

8.2. Vědeckotechnické parky

Vědeckotechnické parky jsou subjekty, které poskytují potřebné prostory a služby firmám s delší historií podnikání. Přítomnost vyspělých firem uvnitř takového parku podporuje vtažení těch méně „zkušených“ do světa podnikání. Budování parku, který bude provozovat Jihočeská agentura pro podporu inovačního podnikání, o. p.s., (JAIP), zabezpečuje Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích a je financován ze strukturálních fondů Evropské unie prostřednictvím programu PROSPERITA v rámci Operačního programu Podnikání a inovace a dále je kofinancován z prostředků Jihočeského kraje a statutárního města České Budějovice. První etapa fungování tohoto vědecko-technického parku, spojená s vytvořením prostorové kapacity pro засídlení a podporou inovačních záměrů, bude spuštěna od poloviny roku 2008. Nyní je park ve výstavbě a Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích dále připravuje jeho technologické vybavení. Zároveň je intenzivně připravována druhá etapa rozvoje VTP České Budějovice jako projektu, který dobuduje jeho prahovou kapacitu a umožní plnou funkčnost".

8.3. Podnikatelské inkubátory

Podnikatelský inkubátor se dá popsat jako prostředí (budova či malá zóna) pro začínající firmy, které mohou za předem stanovených podmínek využívat zvýhodněného nájemného a služeb poskytovaných provozovatelem inkubátoru. Inkubátor není institucí poskytující finanční prostředky přímo. Inkubátor vytváří potřebné zázemí pro засídlení začínajících firem s dobrým nápadem, podnikající v oblasti vývoje nových výrobků, technologií či služeb a jejich uvedení na trh, které mají dobrý nápad, ale nedostatek finančních prostředků na jeho realizaci. Důležitá je také předem jasně definovaná cílová skupina klientů inkubátoru. Inkubátory mohou být různého zaměření a jimi nabízené služby se budou lišit podle toho, zda se jedná o inkubátor zaměřený na podnikání mezi osobami se strukturální nezaměstnaností, podnikatele ve venkovských oblastech, nebo čerstvé absolventy škol. Podmínky pro přijetí do inkubátoru jsou předem jasně stanoveny a je nutné si uvědomit, že pobyt v inkubátoru je dočasný. Firma může tedy například v prvních dvou letech získat nájem za 50 % skutečných nákladů, ale v dalších letech se dotace snižuje, až je

po určité, předem stanovené době, nutné inkubátor opustit a uvolnit místo dalšímu zájemci. Cílem inkubátoru tedy je "vychovat" ze svých zákazníků podnikatele, pomoci jim v rozjezdové fázi a vpustit je do světa samostatného podnikání.

V současné době se realizuje projekt na vybudování podnikatelského inkubátoru v Českých Budějovicích, který bude v prostorách školního statku Jihočeské univerzity a jeho posláním je pomoc začínajícím podnikatelům v rozvoji jejich činnosti. Zahájení činnosti inkubátoru je plánováno v roce 2008.

8.4. Centra pro transfer technologií

Ve spolupráci s výzkumnými institucemi a s vysokými školami napomáhají přenosu nových a dosud nevyužitých technologií do firem. Dále také poskytují odborné poradenství a poradenství v oblasti ochrany duševního a průmyslového vlastnictví.

8.5. Klastry

Klaster je soubor regionálně propojených společností (podnikatelů) a přidružených institucí a organizací, jejichž vazby mají potenciál k upevnění a zvýšení jejich konkurenceschopnosti. Zúčastněné společnosti si navzájem konkurují, ale současně jsou nuceny řešit řadu obdobných problémů (vzdělávání zaměstnanců, přístup ke stejným dodavatelům, spolupráce s výzkumnými a vývojovými kapacitami, apod.). Díky spolupráci v těchto oblastech mohou řadu svých omezení překonat a získat konkurenční výhodu. Jedná se tedy o všestranně výhodné partnerství firem.

Jihočeský kraj vznik klastrů podporuje, nemá tak významné možnosti poskytovat přímou finanční podporu, ale pověřuje například Jihočeskou agenturu pro podporu inovačního podnikání a další instituce k podněcování vzniku a rozvoji klastrových forem spolupráce. Také krajský úřad má vyčleněnou kapacitu, zodpovědnou, mimo jiné, za klastrovou problematiku.

V tabulce 10 je uvedeno kolik bylo podáno žádostí v Jihočeském kraji k 18. 2. 2008 v programu Klastry v rámci OPPI. V tomto programu bylo podáno celkem 12 žádostí na poskytnutí dotace, z toho 7mi z nich bylo vydáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace a 5 jich bylo zamítnuto.

Tabulka 10 - Přehled podaných, zamítnutých žádostí a přiznaných dotací v programu Klastry v rámci OPPI v Jihočeském kraji k 18. 2. 2008

Program	Počet podaných žádostí	Počet zamítnutých žádostí	Počet přiznaných dotací
Klastry	12	5	7

Zdroj: www.czechinvest.org, 2007

V Jihočeském kraji funguje několik klastrů jako například:

CEVTECH - Centrum vodárenských a ekologických technologií.

Patří mezi první založené klastry v Jihočeském kraji, který je financován Evropskou unií. Sdružuje firmy, které spolupracují v oblasti vodárenství, v oblasti technologií pro životní prostředí, přičemž snahou je poskytovat kompletní šíři služeb:

- poradenství,
- předprojektové a projektové práce,
- posouzení ekonomické stránky,
- zajištění financování,
- výroba, inženýring, montáž a servis zařízení.

Vše na principu propojení s veřejným sektorem, vybudovaného trademarku, rozsáhlých referencí. Velikou motivací je též snaha vyrovnat se konkurenčně jiným velkým firmám a mít možnost se tak stát generálním dodavatelem větších zakázek. Do budoucna se počítá s rozšířením záběru dále do oblasti zpracovávání odpadů, energetiky, technologií pro ekologické stavby apod. Studie proveditelnosti a ekonomická analýza ukazuje, že fungování klastru bude možné a trvale udržitelné. Fungování je založeno na dobré komunikaci a dobrých vztazích mezi členy, stejně tak jako na jejich ochotě prosazovat společné cíle – tento přístup je také definován ve stanovách sdružení. Výběr členů ani do budoucna nebude omezen velikostí firmy, či instituce, ale především tím, zda splňuje dané cíle, tj. je orientovaná na inovace apod.

Jihočeský dřevařský klastr

Je zájmové sdružení právnických osob, reprezentuje právnické osoby podnikající převážně na území Jihočeského kraje v odvětvích dřevařského průmyslu a dřevozpracujícího průmyslu, poskytovatele služeb působící v těchto a příbuzných

oborech a vzdělávací a neziskové organizace. Sdružení je dobrovolné, nezávislé a je zřízeno za účelem podpory inovací a zvýšení konkurenceschopnosti v oboru. Jeho posláním je např.:

- vytvářet podmínky pro maximální využití synergií výrobního a rozvojového potenciálu zejména v oboru dřevařského a dřevozpracujícího průmyslu;
- podporovat inovační procesy, výzkum a rozvoj činností provozovaných členy sdružení;
- podporovat komunikaci a vzájemné projekty mezi podnikatelskými, veřejnoprávními, samosprávnými a neziskovými organizacemi, které mají související zájem;
- přispívat ke zdárné realizaci rozvojových a sociálních programů členů sdružení;
- nabízet poradenské služby svým členům.

Ekogen, o.s.

Je to klastr zabývající se zpracováním jemných anorganických odpadních materiálů ve stavebnictví v Jihočeském kraji. Cílem projektu je:

- vytvoření pilotní platformy pro rozvoj zpracování a aplikací jemných anorganických odpadních materiálů ve stavebnictví v České republice;
- podpora malého a středního podnikání v oblasti zpracování a využívání JAOM a iniciace aktivit vedoucích k získání konkurenční výhody Jihočeského kraje v této oblasti prostřednictvím specifického uskupení relevantních subjektů (klastru) - odvětvového seskupení společností na regionální úrovni;
- prezentovat, propagovat a rozvíjet zájmy organizací, které jsou členy klastru na domácích a zahraničních trzích;
- proklamovat Jihočeský kraj jako vedoucí region v oblasti zpracování a aplikace jemných anorganických odpadních materiálů;
- zajistit rozvoj spolupráce členů klastru za účelem zvýšení jejich ekonomických výsledků, konkurenceschopnosti, exportu a inovací;
- rozvoj spolupráce s vědeckovýzkumnými a vzdělávacími kapacitami a akcelerace přenosu vědeckých poznatků do podnikatelského prostředí;
- navázání spolupráce s klastry v členských státech EU např. Clusterland Horního Rakouska.

8.6. Sítě business angels

Sítě business angels jsou nástrojem pro poskytnutí kapitálu podnikatelům v počáteční fázi podnikání, která je spojena s vyšší mírou rizika. Business angels umožní rozšířit možnosti financování podnikatelských nápadů. Základní činností je tedy propojení investorů (= business angels) a podniků se zajímavými podnikatelskými plány.

Business angels pochází z USA a Velké Británie a postupně se rozšířil do celé západní Evropy. Odhaduje se, že v USA v současné době působí cca 1 milion aktivních business angel investorů a v Evropě cca 125 tisíc. V České republice není v současnosti business angels mezi podniky ještě moc rozšířen. V ČR se jedná o koncept, který se teprve rozvíjí a který na trhu využívá aktivně jen několik málo subjektů, je to např. Business Angel Czech (www.bacz.cz) či Central Europe Angel Advisors (www.ceaa.cz).

Pro podnikatele může být tato forma kooperace velkým přínosem, jako např. získat konkurenční výhodu před ostatními podniky, lepší výrobek či služba a dobré postavení na trhu, díky investicím které investoři poskytnou k dispozici podnikům. Bohužel ale řada podniků nemá dostatek informací, jak přesně tato spolupráce firem funguje. Proto bych se tímto zaměřila na bližší seznámení s tímto konceptem, čili co přesně business angels znamená a zda je výhodná či není pro různé malé a střední podniky.

Co je business angels investor? Jedná se o movité fyzické osoby, nejčastěji bývalé, či stávající investiční bankéře či podnikatele, kteří mají volné finanční prostředky a chtějí je investovat do dynamických malých a středních podniků v ČR formou minoritního vstupu do společnosti.

Se vstupem ČR do EU se business angels ze Západní Evropy začnou intenzivněji rozhlížet po zajímavých malých a středních českých podnicích s perspektivou růstu na nové trhy.

Je důležité upozornit, že „andělský“ prvek tohoto typu investorů nespočívá v tom, že jakémukoliv podniku svěří jakékoliv množství peněz a již se nestarají o jejich efektivní využití a návratnost. Právě naopak. Business angels si samozřejmě pečlivě vybírají společnosti, do kterých vloží své prostředky. Jedná se nakonec o část jejich soukromých úspor, které chtějí pochopitelně zhodnotit. Nejdůkladněji se věnují prověření managementu společnosti, neboť sebelepší projekt je pro investora nezajímavý, pokud za ním nestojí kvalifikovaný a vysoce důvěryhodný management, který je připraven

s business angels investorem spolupracovat. Business angels se soustředují na společnosti, které přicházejí na trh s novým nápadem (nový výrobek, oslovení nových segmentů či trhů atd.), mají jasně definovatelnou konkurenční výhodu a jasnou vizi rozvoje cílové společnosti. Sektorové zaměření business angels lze velmi těžko vymezit. Samozřejmě existují obory, do kterých investují raději a sektory, kterým se stejně jako ostatní investoři vyhýbají, např. zemědělství, stavebnictví atd.. Avšak vzhledem k tomu, že se jedná o soukromé osoby, jejich osobní sektorové preference nelze striktně vymezit. Business angels investoři neinvestují pouze proto, aby zhodnotili své úspory. Stejně důležitá je pro ně i možnost zůstat aktivně činný v podnikání a aspoň částečně tak předat své rozsáhlé zkušenosti a rady při formování strategie společnosti. Jak již bylo uvedeno, za svou investici získávají business angels investoři minoritní podíl a své zkušenosti a poradenské služby tak předávají zástupcům managementu formou účasti ve statutárních orgánech společnosti. Business angels investor tedy v žádném případě nezasahuje do každodenního chodu firmy a jeho přínos je výhradně na straně strategického směřování společnosti a poskytnutí prostředků na rozvoj.

Business angels vstupuje do společnosti na omezené časové období (nejčastěji 3-5 let) s tím, že po uplynutí tohoto období svůj podíl prodá. V průběhu investice business angel neodčerpává z firmy žádné prostředky a svůj zisk tedy realizuje až prodejem podílu dalšímu subjektu.

Průměrná výše investice business angels investora se pohybuje okolo 0,5 milionu USD, tj. cca 15 milionů korun.

Business angels investoři nejsou samozřejmě vhodným řešením pro každý podnik. Pro řadu českých MSP je stále velmi těžko přijatelná přítomnost „cizího prvku“ ve společnosti, respektive sdílení rozhodování ve firmě. Je na každém podniku, aby zvážil, zda a jak se chce dále rozvíjet a z jakých zdrojů je schopen a připraven svou expanzi financovat.

9. Závěr

Cílem diplomové práce bylo analyzovat podmínky pro rozvoj malých a středních podnikatelů v Jihočeském kraji. Popsána byla finanční podpora plynoucí z Evropské unie a dále byl přímo analyzován operační program Podnikání a inovace, jeho využití v Jihočeském kraji, ale i v ostatních krajích, který napomáhá k rozvoji podniků. K zhodnocení situace v Jihočeském kraji posloužily také podklady z dotazníkového šetření.

Rozvoj malých a středních podniků je hlavním faktorem ekonomického rozvoje a zajištění konkurenceschopnosti území. Toto poznání je rozšířeno jak ve vyspělých tržních ekonomikách zemí Evropské unie a USA, tak v zemích střední a východní Evropy, které lze charakterizovat jako transformující se ekonomiky. MSP je hlavním zdrojem pracovních míst a inovativních výrobků a služeb, což je obzvláště v současné době velmi důležitým faktorem hovořícím pro co nejintenzivnější podporu a vytváření podmínek rozvoje tohoto sektoru. MSP tvoří páteř evropského hospodářství, jelikož cca 99 % podniků v EU patří do kategorie MSP.

Klíčovou roli pro rozvoj MSP hraje podpora podnikání jak od státu, tak z Evropské unie. Národní programy jsou zaměřeny na podporu podnikatelů formou záruk za bankovní úvěry pro MSP, bezúročných úvěrů pro začínající podnikatele a dále příspěvků a dotací pro podnikatele ČR. Česká republika v roce 2007 vstoupila do druhého programovacího období, kdy má jako členský stát v rámci přijaté finanční perspektivy EU nárok čerpat také prostředky z evropských fondů na hospodářskou politiku a to v období 2007 – 2013. Pro podporu podnikání je určen operační program Podnikání a inovace, z kterého je možno čerpat podporu formou úvěru, zvýhodněné záruky nebo dotace. Projekty malých a středních podniků tedy podporují národní programy i operační program Podnikání a inovace. V rámci výzkumu bylo ale zjištěno, že více jak 60 % podnikatelů, hlavně drobných, nejsou dostatečně o těchto programech informováni. Pro zvýšení čerpání podpory je tedy důležité udělat takové návrhy, které povedou ke zlepšení situace. Jako např.:

- zjednodušit administrativu při podání žádosti;
- pro zvýšení informovanosti se mohou zasílat konkrétní informace e-mailem;
- návštěva firmy osobně pracovníkem agentury zabývající se podporou podnikání.

K rozvoji podnikání ve velké míře přispívá také zavádění inovací. Jihočeský kraj má dobré podmínky pro fungování inovačních firem i pro výzkum a vývoj. Existují zde instituce, které poskytují služby v souvislosti s inovacemi a inovačním podnikáním. Inovační aktivity v Jihočeském kraji se nacházejí především v oblasti automatizace výroby, v oblasti životního prostředí, potravinářství, energetiky, alternativních zdrojů energie a energetických úspor, v oblasti informačních technologií, v medicíně a biotechnologických oblastech a ve strojírenství. Jako inovaci uvádějí firmy i zavedení ISO norem, díky nimž dochází k zproduktivnění výroby a snížení nákladů.

Pro rozvoj firem je přínosem také možnost kooperace. V současnosti mají podnikatelé několik forem jak spolupracovat, čímž si dokáží vytvořit určitou konkurenceschopnost před ostatními malými a středními podniky. Podle výzkumu, kde bylo zjišťováno povědomí o klastrech jako formě spolupráce a o možnosti využití business angels jako jedné z forem finanční podpory, je vidět, že kolem 70 % dotazovaných tyto formy neznají. Ve většině případů podnikatelé nechtějí současný způsob svého podnikání měnit, proto se ani o možnostech spolupráce neinformují. Pro zlepšení kooperace mezi podnikatelskými subjekty je nutné učinit některá opatření, která by tento problém vyřešila. Například, podnikatelé mohou změnit svůj názor, když uvidí dobře fungující klastr či technologický park.

V závěru lze konstatovat to, že pro rozvoj sektoru malého a středního podnikání je důležité zvýšit čerpání z programů podpory, vytvořit efektivní komunikační strategii ve spolupráci s regionálními aktéry, zavádět inovace do podnikání nebo využít možnosti spolupráce.

10. Summary

Under the term Small and Medium-Sized Enterprises (SME) are understood enterprises, which have less than 250 employees. These enterprises play a key role in the economy of the Czech Republic, because the share of SMEs across all branches in total number of companies exceeds over 99%. They participate in total output of national economy and even in Gross national product (GNP) creation and they are one of the main source of working posts. Majority of SMEs operate in the field of services and trade, further of building and industry. Development of SME can influence the opportunity of drawing financial support. The Projects of SME could be financed by national programmes but also by structural funds of the European Union, namely by Operational Programme Enterprise and Innovation (OP EI). During the research was found out that more than 60% of enterprisers, especially the small one, are not sufficiently informed about these programmes. Those enterprisers, who have some information, see big problem in demanding administration by submitting an application form. For better utilization of those grants, it is necessary to make special remedies, which can solve this lack of information, such as: to simplify the administration or to send the essential information about the grants by email. Another possibility how to support development of SMEs is the cooperation. If the companies cooperate, they could get better status on the market compared to other larger companies and could also obtain competitive advantage. Even in the field of cooperation there is the lack of information for enterprisers. To the development of companies could further lead implementing of innovation in enterprise.

Keywords: Small and medium-sized enterprises; Aid programmes; Enterprises development; Innovation; Cooperation

11. Přehled použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BARROW, C. *Základy drobného podnikání*. Praha: Grada Publishing s.r.o., 1996. 128 s. ISBN: 80-7169-232-8.
2. BEDNÁŘOVÁ, D. *Inovace a klastry v rozvoji regionů*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, ekonomická fakulta, 2007. 66 s. ISBN 978-80-7040-952-7.
3. BEDNÁŘOVÁ, D., PARMOVÁ, D. *Malé a střední podnikání*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta, 2003. 96 s. ISBN 80-7040-625-9.
4. BEDNÁŘOVÁ, D., HOLÁTOVÁ, D. *Acta Universitatis Bohemia Meridionales*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích s podporou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 2007. 97 s. ISSN 1212-3285.
5. CZECHINVEST. *Průvodce podnikatele operačním programem Podnikání a inovace*. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2007. 95 s.
6. DUDA, P. A KOL. *Ekonomické a právní minimum soukromého podnikatele*. Žilina: Informační centrum podnikatelů, 1992. 212 s. ISBN 80-85437-25-2.
7. FALTOVÁ LEITMANOVÁ, I. *Ekonomický rozvoj Jihočeského kraje*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2004. 52 s. ISBN 80-01-03179-9.
8. MALACH, A.. *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2005. 528 s. ISBN 80-247-0906-6.
9. MLČOCH, J. *Oceňování podniku*. Praha: Linde Praha a.s., 1998, 159 s. ISBN: 80-7201-145-6.
10. NEUŽILOVÁ, I. *Národní klastrová strategie 2005 – 2008*. www.mpo.cz, 2006.
11. SKOKAN, K.. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Ostrava: Repronis Ostrava, 2004. 160 s. ISBN 80-7329-059-6.
12. SOUČKOVÁ, H. A KOL. *Obnova malého a středního podnikání na venkově*, Praha: Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky v Praze, JU v Českých Budějovicích, 2005. 75 s. ISBN: 80-7040-856-1.
13. VEBER, J., SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2005. 304s. ISBN 80-247-1069-2.

14. VODÁČEK, L., VODÁČKOVÁ, O. *Malé a střední podniky: konkurence a aliance v Evropské unii*. Praha: Management Press, 2004, 129 s. ISBN: 80-7261-099-6.

Internetové zdroje

15. Businessinfo: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.businessinfo.cz>](http://www.businessinfo.cz)
16. Centrum vodárenských a ekologických technologií: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.cevtech.cz>](http://www.cevtech.cz)
17. Czechinvest: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.czechinvest.org>](http://www.czechinvest.org)
18. Český statistický úřad: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.czso.cz>](http://www.czso.cz)
19. Ekogen: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.ekogen.cz>](http://www.ekogen.cz)
20. Euroskop: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.euroskop.cz>](http://www.euroskop.cz)
21. Finance: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.finance.cz>](http://www.finance.cz)
22. Fondy Evropské unie: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.strukturalni-fondy.cz>](http://www.strukturalni-fondy.cz)
23. Jihočeská agentura pro podporu inovačního podnikání o.p.s.: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.jaip.cz>](http://www.jaip.cz)
24. Jihočeský dřevařský klastr: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.jcdk.cz>](http://www.jcdk.cz)
25. Jihočeská hospodářská komora: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.jhk.cz>](http://www.jhk.cz)
26. Jihočeský kraj: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.kraj-jihocesky.cz>](http://www.kraj-jihocesky.cz)
27. Krajská hospodářská komora Liberec: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.khkluberec.cz>](http://www.khkluberec.cz)
28. Liberální institut: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.libinst.cz>](http://www.libinst.cz)

29. Ministerstvo financí České republiky: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.mfcr.cz>](http://www.mfcr.cz)
30. Ministerstvo průmyslu a obchodu: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.mpo.cz>](http://www.mpo.cz)
31. Regionální rozvojová agentura Jižních Čech: Interní materiály [online]. 2007. Dostupné z [www <www.rera.cz>](http://www.rera.cz)
32. Stránky pořadatelů soutěže Firma roku a Živnostník roku [online]. 2007. Dostupné z [www <www.firmaroku.cz>](http://www.firmaroku.cz)

12. Rejstřík obrázků a tabulek

Seznam obrázků

- Obrázek 1 - Vývoj počtu podnikajících MSP v ČR v letech 1997 - 2006
- Obrázek 2 - Vývoj počtu zaměstnanců MSP v ČR v letech 1997 - 2006
- Obrázek 3 - Logo Jihočeského kraje
- Obrázek 4 - Jihočeský kraj
- Obrázek 5 - Okresy Jihočeského kraje
- Obrázek 6 - Zobrazení polohy jednotlivých krajů České republiky
- Obrázek 7 - Počet zaměstnanců ve firmě
- Obrázek 8 - Obor podnikatelské činnosti firmy
- Obrázek 9 - Spokojenost s podmínkami pro podnikání v ČR
- Obrázek 10 - Co zlepšit v rámci malého a středního podnikání
- Obrázek 11 - Informovanost o finančních podporách plynoucích z národních programů MSP
- Obrázek 12 - Informovanost o finančních podporách plynoucích ze strukturálních fondů EU
- Obrázek 13 - Informovanost o klastrech
- Obrázek 14 - Zájem o členství v klastru
- Obrázek 15 - Zájem o členství klastru v budoucnosti
- Obrázek 16 - Informovanost i business angels
- Obrázek 17 - Způsob získávání informací

Seznam tabulek

- Tabulka 1 - Počet obyvatel v jednotlivých okresech Jihočeského kraje za 1. pololetí 2007
- Tabulka 2 - Porovnání velikosti jednotlivých krajů ČR
- Tabulka 3 - Délka silnic I., II. a III. třídy v Jihočeském kraji
- Tabulka 4 - Rozdělení finančních zdrojů v cíli Konvergence
- Tabulka 5 - Rozdělení finančních zdrojů v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
- Tabulka 6 - Rozdělení finančních zdrojů v cíli Evropská územní spolupráce

- Tabulka 7 - Návrh rozložení finančních prostředků Operačního programu Podnikání a inovace na jednotlivé roky 2007 – 2013 v Kč
- Tabulka 8 - Počet podaných žádostí, zamítnutých žádostí a přiznaných dotací Programu OPPI ve srovnání s jednotlivými kraji k 18. 2. 2008
- Tabulka 9 - Přehled podaných, zamítnutých žádostí a přiznaných dotací do programů OPPI v Jihočeském kraji k 18. 2. 2008
- Tabulka 10 - Přehled podaných, zamítnutých žádostí a přiznaných dotací v programu Klastry v rámci OPPI v Jihočeském kraji k 18. 2. 2008

13. Seznam zkratk

AV ČR	Akademie věd České republiky
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EMAS	Eco-Management and Audit Scheme
EAGGF	Evropský zemědělský usměrňovací a záruční fond
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EÚS	Evropská územní spolupráce
FIFG	Finanční nástroj pro podporu rybolovu
HDP	Hrubý domácí produkt
ICT	Informační a komunikační technologie
IČO	Identifikační číslo
JAIP	Jihočeská agentura pro podporu inovačního podnikání
JHK	Jihočeská hospodářská komora
MSP	Malé a střední podnikání
NRP	Národní rozvojový plán
NUTS	Nomenklaturní územní jednotka
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
OP	Operační program
OPPI	Operační program Podnikání a inovace
OPPP	Operační program Průmysl a podnikání
RES	Registr ekonomických subjektů
RERA	Regionální rozvojová agentura jižních Čech
ROP	Regionální operační program
SROP	Společný regionální operační program
TIC	Třeboňské inovační centrum
ÚP VÚC	Územní plán velkého územního celku
USA	Spojené státy americké
VŠ	Vysoká škola
VTP	Vědeckotechnický park
ŽP	Životní prostředí

14. Seznam příloh

Příloha 1: Statistické jednotky typu podnik podle vybraných právních forem, podle krajů k 31. 12. 2006

Příloha 2: Dotazník pro malé a střední podnikatele

Příloha 3: Statistické jednotky typu podnik podle vybraných právních forem, podle okresů Jihočeského kraje k 31. 12. 2006

Příloha 4: Počet subjektů zapsaných v RES v Jihočeském kraji podle zaměstnanců k 30. 6. 2007

Příloha 5: Přehled prioritních os a navazujících programů

Příloha 1:
Statistické jednotky typu podnik podle vybraných právních forem, podle krajů
k 31.12.2006

ČR, kraje <i>CR, regions</i>	Počet registrovaných jednotek <i>Registered units, total</i>	z toho vybrané právní formy <i>Selected legal forms</i>			obchodní společnosti <i>Business companies and partnerships</i>
		soukromí podnikatelé podnikající podle živnostenského zákona <i>Private entrepreneurs in business under the Trades Licensing Act</i>	samostatně hospodařící rolníci a zemědělští podnikatelé <i>Self-employed farmers and agricultural entrepreneurs</i>	soukromí podnikatelé podnikající podle jiného než živnostenského zákona <i>Private entrepreneurs in business under other than the Trades Licensing Act</i>	
Česká republika <i>Czech Republic</i>	1 256 771	851 407	43 973	68 537	185 811
Hl. m. Praha	234 221	139 500	764	12 550	61 154
Středočeský	147 223	105 974	5 739	6 806	16 158
Jihočeský	78 346	53 341	4 476	4 022	9 001
Plzeňský	66 819	44 686	2 669	3 726	8 109
Karlovarský	35 613	24 604	798	1 910	4 053
Ústecký	78 772	55 034	2 898	4 614	9 450
Liberecký	53 224	38 780	1 727	2 490	6 348
Královéhradecký	67 816	47 703	3 590	3 441	7 549
Pardubický	55 862	38 993	2 754	3 173	6 166
Vysočina	53 878	36 144	3 809	3 123	5 058
Jihomoravský	137 609	90 426	5 463	7 845	23 095
Olomoucký	65 536	46 893	2 735	3 862	6 955
Zlínský	69 290	49 108	3 259	3 875	8 624
Moravskoslezský	112 562	80 221	3 292	7 100	14 091

Zdroj: Jihočeská hospodářská komora

Příloha 2:

Dotazník pro malé a střední podnikatele

Dobrý den,

mé jméno je Monika Pytlová, studuji na Jihočeské univerzitě zemědělskou fakultu.

V současnosti píší diplomovou práci týkající se rozvoje malého a středního podnikání a chtěla bych Vás požádat touto cestou o zodpovězení těchto kratičkových otázek v dotazníku, který bude použit pouze pro účely osobního výzkumného projektu do mé diplomové práce. Dotazník je zcela anonymní.

Předem Vám děkuji za kompletní vyplnění tohoto dotazníku.

1. Kolik zaměstnanců v současnosti pracuje ve vaší firmě?

- a) 0 – 9 zaměstnanců
- b) 10 – 49 zaměstnanců
- c) 50 – 250 zaměstnanců

2. Jaký je obor podnikatelské činnosti Vaší firmy?

- a) potravinářství
- b) průmysl
- c) ubytování, stravování
- d) stavebnictví
- e) služby
- f) jiný

3. Jste spokojeni s podmínkami pro podnikání v České republice?

- a) ano
- b) ne

4. Co byste chtěli zlepšit v rámci malého a středního podnikání?

.....

5. Jste dostatečně informováni o finančních podporách plynoucích z národních programů MSP?

- a) ano
- b) ne

6. Jste dostatečně informováni o finančních podporách plynoucích ze strukturálních fondů EU?

- a) ano
- b) ne

7. Víte co jsou to klastry?

- a) ano
- b) ne

8. V případě odpovědi ano, máte zájem stát se členem klastru?

- a) ano
- b) ne

9. Uvažujete o tom, že byste v budoucnu chtěli být členy klastru?

- a) ano
- b) ne

10. Víte co je business angels?

- a) ano
- b) ne

11. Kde jste získali informace?

- a) internet
- b) Hospodářská komora
- c) Krajský úřad
- d) tisk
- e) jiné

Příloha 3:
Statistické jednotky typu podnik podle vybraných právních forem, podle okresů
Jihočeského kraje k 31.12.2006

Kraj, okresy	Počet registrovaných jednotek celkem	z toho vybrané právní formy			
		soukromí podnikatelé podnikající podle živnostenského zákona	samostatně hospodařící rolníci a zemědělští podnikatelé	soukromí podnikatelé podnikající podle jiného než živnostenského zákona	obchodní společnosti
Jihočeský kraj	78 346	53 341	4 476	4 022	9 001
České Budějovice	24 941	16 730	773	1 290	3 963
Český Krumlov	7 377	5 170	370	342	780
Jindřichův Hradec	10 293	6 893	718	557	1 015
Písek	8 677	6 138	600	421	707
Prachatice	6 813	4 602	635	289	638
Strakonice	8 131	5 429	615	400	735
Tábor	12 114	8 379	765	723	1 163

Zdroj: Jihočeská hospodářská komora

Příloha 4:**Počet subjektů zapsaných v RES v Jihočeském kraji podle zaměstnanců
k 30. 6. 2007**

Počet zaměstnanců	Kraj celkem	v tom okresy:						
		Č. Budějovice	Č. Krumlov	J. Hradec	Písek	Prachatice	Strakonice	Tábor
Kraj celkem	147 939	45 486	14 053	19 194	16 356	12 698	15 616	24 536
v tom:								
Neuvedeno	84 351	25 435	8 149	10 734	9 220	7 156	9 101	14 556
0	46 538	14 183	4 423	6 275	5 288	4 072	4 873	7 424
1 - 5	11 785	4 100	1 023	1 501	1 276	1 004	1 135	1 746
6 - 9	1 647	565	142	216	195	145	129	255
10 - 19	1 614	557	144	195	159	155	157	247
20 - 24	412	137	34	57	50	40	42	52
25 - 49	790	232	79	112	79	69	82	137
50 - 99	453	145	29	65	54	35	62	63
100 - 199	193	67	13	20	20	17	24	32
200 - 249	39	12	7	4	8	1	2	5
250 - 499	69	28	8	11	2	4	6	10
500 - 999	39	18	2	4	5	-	2	8
1 000 - 1 499	5	3	-	-	-	-	1	1
1 500 - 1 999	2	2	-	-	-	-	-	-
2 000 - 2 499	1	1	-	-	-	-	-	-
2 500 - 2 999	1	1	-	-	-	-	-	-
3 000 - 3 999	-	-	-	-	-	-	-	-
4 000 - 4 999	-	-	-	-	-	-	-	-
5 000 - 9 999	-	-	-	-	-	-	-	-
10 000 a více	-	-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: www.csu.cz, 2007

Příloha 5:
Přehled prioritních os a navazujících programů

Prioritní osa	Specifický cíl, prioritní osy	Oblast podpory	Program podpory
1. Vznik firem	Zvyšovat motivaci k zahájení podnikání, zintenzivnit aktivitu malých a středních podniků a vytvářet podmínky pro využití nových finančních nástrojů pro zahájení podnikání	1.1 Podpora začínajícím podnikatelům	START
		1.2 Využití nových finančních nástrojů	
2. Rozvoj firem	Zvýšit konkurenceschopnost podniků zaváděním nových výrobních technologií, zintenzivnit rozvoj informačních a komunikačních technologií a služeb pro podnikání	2.1 Bankovní nástroje podpory malých a středních podniků	PROGRES ZÁRUKA
		2.2 Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb	ROZVOJ
			ICT A STRATEGICKÉ SLUŽBY
			ICT V PODNICÍCH
3. Efektivní energie	Zvýšit účinnost užití energií v průmyslu a využití obnovitelných, případně i druhotných zdrojů energie (vyjma podpory spaloven)	3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie	EKO-ENERGIE
4. Inovace	Posílit inovační aktivity podniků (zavádění inovací technologií, výrobků a služeb)	4.1 Zvyšování inovační výkonnosti podniků	INOVACE
			POTENCIÁL
5. Prostředí pro podnikání a inovace	Povzbudit spolupráci sektoru průmyslu se subjekty z oblasti výzkumu a vývoje, zkvalitnit infrastrukturu pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace, zefektivnit využití lidského potenciálu v průmyslu a zkvalitnit podnikatelskou infrastrukturu	5.1 Platformy spolupráce	SPOLUPRÁCE PROSPERITA
		5.2 Infrastruktura pro rozvoj lidských Zdrojů	ŠKOLICÍ STŘEDISKA
		5.3 Infrastruktura pro podnikání	NEMOVITOSTI
6. Služby pro rozvoj podnikání	Zintenzivnit rozvoj poradenských a informačních služeb pro podnikání	6.1 Podpora poradenských služeb	PORADENSTVÍ
		6.2 Podpora marketingových služeb	MARKETING
7. Technická pomoc	Vytvořit institucionální, technické a administrativní podmínky pro realizaci operačního programu	7.1 Technická pomoc při řízení a implementaci operačního programu	
		7.2 Ostatní technická pomoc	

Zdroj: www.czechinvest.org, 2007